

Broj: 03-45-1-2239/22
Maglaj, 07.12.2022. godine

OPĆINSKO VIJEĆE MAGLAJ

Predmet: Informacija o radu Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama ZDK“, dostavlja se.-

Na osnovu Plana i programa rada Općinskog vijeća Maglaj za 2022.godinu („Službene novine Općine Maglaj,, broj 2/22) planirana je i tačka „Informacija o radu Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama ZDK“.

Shodno navedenom, u prilogu akta dostavljamo vam „ Godišnji Izvještaj o radu Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama ZDK za 2021. godinu“ a ko ju jedostavila navedena javna ustanova.

Napominjemo da je Općina Maglaj potpisnik Ugovora sa navedenom javnom ustanovom koju na godišnjem nivou sufinansira, shodno planiranom Budžetu te da se tokom 2021 godine i tokom 2022.godine ispoštovan u potpunosti.

Prilog:

1. Izvještaj o radu Javne ustanove „Centar za djecu i odrasle osobe sa posebnim potrebama ZDK za 2021. godinu

Obradivač:
Služba za boračko-invalidsku i socijalnu
zaštitu, opću upravu i društvene djelatnosti

DOSTAVLJENO:

1. Naslovu
2. Arhiva

OPĆINSKI NAČELNIK
Mirsad Mahmutagić

7-3

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 150. sjednici, održanoj dana 14.04.2022. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Prihvata se Izvještaj o radu Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona za 2021. godinu.

II.

Izvještaj iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02- 30-6302 /22
Datum, 14.04.2022. godine
Zenica

PREMIJER

Mirnes Bašić

DOSTAVLJENO:

- 1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice,
- 1x JU Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama
Zeničko-dobojskog kantona, putem Ministarstva,
- 1x Stručna služba Skupštine,
- 1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Zeničko-dobojski kanton
Javna ustanova Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona

Broj: 05-5-1-2/22;
Zenica, 01.04.2022. godine.

Na osnovu člana 27. Zakona o ustanovama („Službeni list RBiH, broj:6/92,8/93 i 13/94) i člana 13. Statuta Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine ZDK“, broj: 1/15, 8/17 i 18/19), Upravni odbor na 17. sjednici održanoj 28.03.2022. godine donosi:

ODLUKU
o usvajanju Izvještaja o radu za 2021. godinu

Član 1.

Usvaja se Izvještaj o radu za 2021. godinu broj: 05-5-1/22 od 28.03.2022.godine.

Član 2.

Izvještaj o radu za 2021.godinu čini sastavni dio ove Odluke.

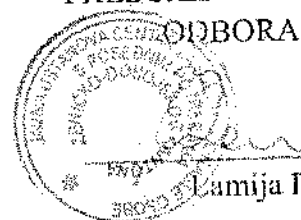
Član 3.

Zadužuje se direktor Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona da Izvještaj o radu za 2021. godinu **dostavi** Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona radi upućivanja u daljnju proceduru.

Član 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG

Dostaviti:

1x direktor,

1x Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK,

1x a/a.

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO - DOBOJSKI KANTON
JAVNA USTANOVA CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM
POTREBAMA ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA.

Broj: 05-5-1 /22,
Zenica, 28.03.2022. godine

**GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU USTANOVE
ZA 2021. GODINU**

Zenica, mart, 2022. godine

SADRŽAJ

1. O nama.....	7
2. Interni pravni akti Ustanove.....	7
3. Misija.....	8
4. Vizija.....	8
5. Cilj i strateški principi rada Ustanove.....	8
5.1. Proširenje materijalno-tehničkih kapaciteta.....	8
5.2. Optimizacija kadrovskih kapaciteta na nivou Ustanove.....	8
5.3. Standardizacija rada na nivou Ustanove.....	8
5.4. Stručno usavršavanje osoblja u radu.....	9
5.5. Usvajanje i verifikacija planova i programa rada kroz odgojno-obrazovne programe Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport ZDK.....	9
5.6. Usvajanje i verifikacija sistema rada Ministarstva zdravstva ZDK.....	9
6. Usluge Ustanove.....	9
7. Organizacija rada Ustanove.....	9
8. Finansiranje.....	10
9. Kadrovska struktura.....	11
10. Radno vrijeme.....	11
11. Korisnici Ustanove.....	11
II ORGANIZACIONE JEDINICE USTANOVE I PREGLED PRUŽENIH USLUGA.....	12
IIa. ODJELJENJE ZA RANO PODSTICANJE RAZVOJA I RANU INTERVENCIJU DJECE S POSEBNIM POTREBAMA.....	12
1. O Odjeljenju.....	12
2. Stručni tim Odjeljenja.....	12
3. Organizacija rada Odjeljenja.....	12
3.1. Ambulantni i mobilni oblik rada.....	13
3.2. Individualni oblik rada.....	13
3.2.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman.....	13
3.2.2. Logopedski tretman.....	14
3.2.3. Fizioterapeutski tretman.....	14
3.2.4. Psihološki tretman.....	14
3.3. Grupni oblik rada.....	14
4. Struktura korisnika Odjeljenja od 0 do 6 godina.....	15
5. Edukacija i savjetovanje za roditelje.....	15
6. Saradnja sa lokalnom zajednicom.....	16

7. Ostale aktivnosti Odjeljenja.....	17
8. Ciljevi i zadaci Odjeljenja u narednom periodu.....	17
IIB. DNEVNI CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA.....	18
1. O dnevnim centrima.....	18
2. Organizacija rada dnevnog centra.....	18
2.1. Odjeljenje za rad sa djecom školskog uzrasta.....	19
2.1.1. Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad.....	19
2.1.2. Individualni rad terapeuta.....	19
2.1.2.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman.....	20
2.1.2.2. Logopedski tretman.....	20
2.1.2.3. Fizioterapeutski tretman.....	20
2.1.3. Ostale usluge.....	20
2.2. Odjeljenje u radu sa odraslim osobama s posebnim potrebama.....	22
2.2.1. Radno osposobljavanje i radionice.....	22
2.2.2. Sociopedagoška stručna podrška.....	22
2.2.3. Individualni rad terapeuta.....	22
2.2.4. Ostale usluge.....	22
3. PREGLED PRUŽENIH USLUGA.....	23
3.1. ODJELJENJE ZA RANO PODSTICANJE RAZVOJA I RANU INTERVENCIJU DJECE S POSEBNIM POTREBAMA.....	25
3.1.1. Individualni oblik rada.....	26
3.1.1.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman.....	26
3.1.1.2. Logopedski tretman.....	26
3.1.1.3. Fizioterapeutski tretman.....	26
3.1.1.4. Psihološki tretman.....	27
3.1.3. Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja.....	27
3.2. DNEVNI CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA.....	27
3.2.1. ODJELJENJE ZA RAD SA DJECOM ŠKOLSKOG UZRASTA.....	28
3.2.1.1. Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad.....	28
3.2.1.2. Individualni rad terapeuta.....	30
3.2.1.2.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman.....	30
3.2.1.2.2. Logopedski tretman.....	31
3.2.1.2.3. Fizioterapeutski tretman.....	31
3.2.1.3. Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja.....	32

3.2.2.	ODJELJENJE U RADU SA ODRASLIM OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA 32	
3.2.2.1.	Radno osposobljavanje i radionice	33
3.2.2.2.	Grupa za zbrinjavanje i njegu	34
3.2.2.3.	Socio-pedagoška stručna podrška.....	34
3.2.2.4.	Individualni rad terapeuta.....	35
3.2.2.5.	Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja	35
4.	Struktura korisnika usluga koja je koristila usluge Ustanove.....	35
5.	Edukacija i savjetovalište za roditelje	35
6.	Saradnja sa lokalnom zajednicom	35
	III OSTALE AKTIVNOSTI I RAD USTANOVE.....	36
1.	Provođenje programa edukacije	36
1.1.	Prigovornički programi/stručno osposobljavanje i volontiranje	36
1.2.	Saradnja sa visokoobrazovnim ustanovama i studentska praksa.....	36
1.3.	Potrebe i preporuke.....	37
2.	Mjere anti-korupcije.....	37
2.1.	Komisija za anti-korupciju.....	37
2.2.	Komisija za javnu nabavku.....	38
3.	Programi prevencija i promocije	38
3.1.	Preventivna politika	38
4.	Projektna aktivnosti, donacije i saradnja	38
4.1.	Učešće Ustanove u projektu IPA fonda.....	40
4.2.	Projekat Dječija nedjelja 2021.....	41
5.	Rezime.....	43
	IV IZVJEŠTAJ O EKONOMSKO FINANSIJSKOM POSLOVANJU	44
	Finansijsko poslovanje.....	44
	Napomena 1. ŠTALNA SREDSTVA.....	46
1.1.	Nematerijalna stalna sredstva	46
1.2.	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	46
	Napomena 2. ZALIH.....	46
	Napomena 3. TEKUĆA SREDSTVA	47
3.1.	gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	47
3.2.	Kratkoročna potraživanja.....	47
	Napomena 4. KAPITAL.....	49
	Napomena 5. KRATKOROČNE OBAVEZE	49

5.1. Obaveze iz poslovanja	49
5.2. Obaveze po osnovu plaća.....	49
5.3. Druge obaveze	50
6. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	50
7. STRUKTURA PRIHODA.....	50
7.1. Poslovni prihodi.....	51
8. STRUKTURA RASHODA	51
8.1. Poslovni rashodi čine 99% ukupnih rashoda, a njihova struktura je sljedeća:	51
8.2. Ostali rashodi priznati u visini od 5,325 KM obuhvataju:.....	52
V PRILOG	52

I U V O D

Izvjestaj o radu Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona je predstavljajući ostvarenih rezultata u periodu januar-decembar 2021. godine.

Rad Ustanove je i u ovom periodu organizovan shodno epidemiološkim preporukama i smjernicama nadležnih organa u epidemiološkoj situaciji na području Bosne i Hercegovine usljed pojave novog koronavirusa (COVID-19).

Pomenuta situacija je i u 2021. godini umnogome usložnjavala i otežavala direktan rad sa korisnicima, te ispunjavanje svih planiranih programa i planova rada. Ipak, rad u Ustanovi je prilagođen na adekvatan način da se pružanje usluga korisnicima i porodicama nastavlja u adekvatnoj formi.

Prateći slične institucije i ustanove sličnog tipa, a prvenstveno škole na području Zeničko-dobojskog kantona, Javna ustanova Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ustanova) organizovala je rad shodno potrebama i situacijama.

U toku izvještajnog perioda, a od proglašenja pandemije, u Ustanovi je zabilježen jedan slučaj covid pozitivnog odraslog korisnika, a što je između ostalog i plod punog opreza i brige svih uposlenih u provođenju pune zaštite.

U izvještajnom periodu, bez obzira na stanje sa epidemiološkom situacijom, realizovan je značajan broj aktivnosti i ostvarene saradnje kako lokalno, tako i internacionalno. Značajne su nabavke i unapređenje rada Ustanove provedene kroz projektne aktivnosti i opremanje prikazano u sadržaju samog izvještaja.

U nastavku Izvještaja o radu, navest će se svi podaci o realizovanim, pruženim uslugama i provedenim aktivnostima.

1. O nama

Javna ustanova Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Ustanova) osnovana je Odlukom Skupštine Zeničko-dobojskog kantona (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj: 4/14) i kao takva jedinstvena je ustanova ovog tipa na području Federacije Bosne i Hercegovine. U sastavu Ustanove djeluju sljedeće organizacione jedinice sa svojim prostornim kapacitetima, namjenski izgrađenih i formiranih za potrebe rada sa djecom, mladim i odraslim osobama s teškoćama u razvoju:

- Poslovna zgrada površine 675m² u ulici Salih Cakana Mulalića broj: 5, Zenica (za potrebe Kabineta direktora, Odjeljenja za ekonomske, pravne i opće poslove i Odjeljenja za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju),
- Poslovna zgrada u ulici Dobrinje bb, Visoko površine 1084 m² (za potrebe Poslovne jedinice Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Visoko), prostorije pri JU Dom-porodica Zenica u ulici Crkvice 20c, Zenica površine 150 m² (za potrebe isturenog odjeljenja u Zenici),
- Poslovna zgrada u ulici Novo naselje bb, Žepče površine 900m², te prostorije pri JU Centar za socijalni rad Maglaj u ulici Srebreničkih žrtava rata, Maglaj površine 217m² (za potrebe Poslovne jedinice Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Žepče/Maglaj, uz istureno odjeljenje u Maglaju),
- Poslovna zgrada u ulici Hajrudina Hajrića bb, Tešanj površine 278,79 m² (za potrebe Poslovne jedinice Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Tešanj).

Rad Ustanove zasniva se na savremenim stručnim pristupima u radu, koji se primjenjuju u svijetu, a prilagođeni su potrebama i karakteristikama područja Zeničko-dobojskog kantona.

Pored prostornih kapaciteta specijalizirano opremljenih za stručni rad, adekvatnih vozila za prevoz lica sa invaliditetom, Ustanova raspolaže najvrednijim resursom: stručnim i educiranim kadrom u koji se kontinuirano ulaže kroz stalno profesionalno unapređenje i usavršavanje.

2. Interni pravni akti Ustanove

Ustanova rad zasniva na nekoliko važnih akata i to:

- Statut Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine ZDK, broj: 1/15,9/17 i 18/19)
- Pravilnik o radu broj: 05-03-8/21 od 23.12.2021. godine;
- Blički kodeks broj: 01-49-164/21 od 26.07.2021. godine.
- Odluka o kućnom redu broj: 01-49-163/21 od 26.07.2021. godine
- Pravilnik o zaštiti na radu broj: 05-03-07/21 od 23.12.2021. godine
- Poslovnik o radu Upravnog odbora, broj: 04-3/14, od 18.12.2014. godine,
- Poslovnik o radu Nadzornog odbora od 12.05.2016. godine.

3. Misija

Misija Ustanove je provođenje programa podrške osobama sa teškoćama i njihovim porodicama, te drugim osobama koje učestvuju u procesima osamostaljivanja osoba s teškoćama u razvoju kroz neposredni odgoj i obrazovanje, edukacijsko-rehabilitacijski, stručni i savjetodavni rad i osposobljavanje korisnika za što samostalniji život dostojan čovjeka.

4. Vizija

Vizija Ustanove je usmjerena da se maksimalnim trudom, kompetencijom i zalaganjem, čuvajući integritet svakog pojedinca, dostigne stepen potrebne podrške osobama s teškoćama u razvoju te obezbijedi okruženje za dostojanstven život i rad. Ustanova će u perspektivi svojim stručnim i profesionalnim pristupom težiti da postane regionalni centar.

5. Cilj i strateški principi rada Ustanove

Ustanova postoji od 2014. godine i jedinstvena je na nivou cijele Federacije BiH. Unapređenje pružanja podrške porodicama sa djecom i odraslim osobama sa teškoćama u razvoju prvenstvena je zadaća ove Ustanove.

5.1. Proširenje materijalno-tehničkih kapaciteta

U cilju unapređenja rada pružanja usluga korisnicima i zadovoljavanja standarda rada prepoznaje se potreba za dodatnim materijalno-tehničkim sredstvima. Ta sredstva se prije svega odnose na proširenje prostornih kapaciteta Odjela za rad sa odraslim osobama s posebnim potrebama Zenica, unapređenja standarda prevoza kroz nabavku motornih vozila novije serije prilagođenih za prevoz korisnika. Pored toga, neophodno je dodatno opremanje radionica za radno osposobljavanje odraslih osoba sa teškoćama u razvoju prilagođenim materijalima i sredstvima, kao i opremanje specijaliziranih kabineta za rad s djecom sa teškoćama u razvoju. U sklopu rada sa korisnicima, Ustanova ima potrebu kontinuirane nabavke didaktičke opreme i materijala. U 2021. godini u ovom segmentu je urađen veliki iskorak nabavkom CNC mašina za radionice obrade i prerade drveta u tri organizacione jedinice (Žepče, Tešanj i Visoko), opremanjem senzorne sobe za senzornu terapiju uz edukaciju 4 terapeuta, te nabavkom aparata Play attention za tretman korisnika, kao i još jednog logopedskog aparata. Pored toga tokom godine pokrenut je proces nabavke Neurofeedback aparata.

5.2. Optimizacija kadrovskih kapaciteta na nivou Ustanove

Na osnovu standarda rada aktuelnih u regiji, planira se izmjena i dopuna uslova rada što ukazuje na potrebu kadrovskog proširenja stručnog osoblja kao i tehničke podrške. Postoji realna potreba za proširenjem kadrovske strukture stručnim kadrom, a sve u cilju kvalitetnijeg i efikasnijeg oblika pružanja usluga.

5.3. Standardizacija rada na nivou Ustanove

Kroz višegodišnji rad i stečeno iskustvo ukazuje se potreba za jedinstvenom standardizacijom rada na nivou Ustanove, koji će biti usklađen sa standardima rada aktuelnim u regiji i to kroz

izradu pravilnika o pružanju usluga koji će za predmet djelovanja imati sveobuhvatno definisanje problematike pružanja usluga korisnicima.

5.4. Stručno usavršavanje osoblja u radu

Ovisno od potreba stručnog kadra i shodno potrebama korisnika usluga, predviđa se stručno usavršavanje s ciljem certificiranog rada sa korisnicima s jedne strane, ali i profesionalnog usavršavanja stručnjaka s druge strane. Ovaj plan treba da se realizuje na osnovu godišnjeg planiranja budžeta, projektnih aktivnosti i izdvojenih sredstava. U 2021. godini 4 uposlenika su uspješno završila edukaciju iz područja senzorne integracije i stekli zvanje senzornog pedagoga.

5.5. Usvajanje i verifikacija planova i programa rada kroz odgojno-obrazovne programe Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona

Nakon standardizacije rada na nivou Ustanove, dugoročni cilj je verifikacija odgojno-obrazovnog rada prema propisima iz oblasti obrazovanja.

5.6. Usvajanje i verifikacija sistema rada Ministarstva zdravstva Zeničko-dobojskog kantona

Jedan od strateških ciljeva Ustanove je razvoj i unapređenje usluga rane intervencije i podsticaja razvoja djeteta predškolskog uzrasta s teškoćama u razvoju prema propisima iz oblasti zdravstva. Na tom tragu u 2021. godini Ustanova je napravila značajan iskorak kroz akreditiranje Agencije za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine (AKAZ).

6. Usluge Ustanove

Ustanova svoje djelovanje na nivou Zeničko-dobojskog kantona pruža usluge kroz:

- rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju za djecu s posebnim potrebama predškolskog uzrasta,
- odgojno-obrazovni rad sa djecom i odraslim osobama s posebnim potrebama, s ciljem izgradnje ličnog identiteta, socijalne integracije, izgradnje kompetencija od životnog značaja, pripreme za život, a prema prilagodnom individualnom planu i programu,
- (re)habilitacija djece i mladih osoba s posebnim potrebama kroz individualne i grupne rehabilitacijske i podsticajne mjere,
- dnevno zbrinjavanje djece i odraslih osoba s posebnim potrebama,
- radno osposobljavanje i rehabilitacija odraslih osoba s posebnim potrebama,
- program podrške porodici kroz neposredni savjetodavni i edukacijski stručni rad.

7. Organizacija rada Ustanove

U Ustanovi, u skladu sa organizacijom rada, postoje sljedeće organizacione jedinice:

1. Kabinet direktora,
2. Odjeljenje općih, pravnih, ekonomskih i kadrovskih poslova,

3. Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju za djecu s posebnim potrebama,

4. Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama:

- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Visoko uz istureno odjeljenje Zenica,
- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Tešanj,
- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Žepče/Maglaj,

Ustanova pruža usluge korisnicima na području Zeničko-dobojskog kantona i to na sljedeći način:

- Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju (korisnici do navršene 6. godine sa prebivalištem na području Zeničko-dobojskog kantona)
- PJ Visoko (korisnici sa prebivalištem na području općina/grada Visoko, Kakanj, Breza, Vareš i Olovo) uz istureno odjeljenje Zenica (korisnici sa prebivalištem na području Grada Zenica),
- PJ Tešanj (korisnici sa prebivalištem na području općina Tešanj, Usora i Doboju Jug),
- PJ Žepče/Maglaj (korisnici sa prebivalištem na području općina Žepče, Maglaj i Zavidovići).

8. Finansiranje

U skladu sa članom 9. Statuta Javne ustanove Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine ZDK", broj: 1/15, 8/17 i 18/19) sredstva za rad Ustanove obezbjeđuju se iz budžeta Osnivača i po osnovu ugovora sa općinama/gradovima o učešću u pokriću dijela ili ukupnih troškova usluga Ustanove, te drugih izvora.

Zauzetom praksom, finansiranje rada Ustanove uređuje se putem ugovora i to na način da se u ugovoru sa Osnivačem određuje način finansiranja u smislu da se finansiranje Ustanove vrši iz udruženih finansijskih sredstava Kantona i općina/gradova sa područja Zeničko-dobojskog kantona na način da Kanton preuzima obavezu finansirati 2/3 sredstava za rad Ustanove, dok su općine/gradovi Kantona obavezni finansirati 1/3 sredstava za rad. Trećinu sredstava za rad koji su u obavezi finansirati općine/gradovi sa područja Zeničko-dobojskog kantona određuju se prema broju stanovnika po popisu iz 2013. godine, a na osnovu solidarnog učešća.

U 2021. godini, a što će u nastavku biti detaljno obrazloženo, Zeničko-dobojski kanton putem Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK izvršava sve obaveze preuzete ugovorom, kao i općine Tešanj, Usora, Doboju Jug, Maglaj Visoko, Olovo, Zavidovići, Žepče, Kakanj. Općine Breza i Vareš su imali potpisane ugovore, ali su imali kašnjenja u izmirivanju obaveza.

Grad Zenica u izvještajnom periodu nije učestvovao u sufinansiranju rada Ustanove. Menadžment Ustanove je u više navrata u toku 2021. godinu pokušao stupiti u kontakt sa Gradskom upravom Zenica, ali bez uspjeha. Na početku godine, dostavljen je ugovor na potpis, međutim na isti nikada nije dat odgovor.

9. Kadrovska struktura

Ustanova je na početku 2021. godine upošljavala 53 radnika, dok je zaključno su 31.12.2021. godine imala 53 uposlenika i to:

- Kabinet direktora 4,
- Odjeljenje za ekonomske, pravne i opće poslove 7,
- Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju 7,
- Poslovna jedinica Visoko 15,
- Istureno odjeljenje Zenica 3,
- Poslovna jedinica Tešanj 5,
- Poslovna jedinica Žepče/Maglaj 12.

10. Radno vrijeme

Radno vrijeme Ustanove je od 7.30 do 16.00 svakim radnim danom od ponedjeljka do petka.

11. Korisnici Ustanove

Korisnici usluga Ustanove su osobe oštećenoga vida, oštećenoga sluha, s poremećajima govorno-glasovne komunikacije, s poremećajima u ponašanju, s motoričkim oštećenjima, sa smanjenim intelektualnim sposobnostima, PSA/Poremećaj autističnog spektra, s višestrukim teškoćama u razvoju, te pridružene zdravstvene teškoće.

Korisnici usluga Odjeljenja za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju su sva djeca od rođenja do polaska u školu sa jasno izraženim poteškoćama, ometenošću ili rizikom od nastajanja ometenosti kojoj roditelji ili drugi ovlašteni staratelji ne mogu pružiti odgovarajući psihički i fizički podsticaj. Korisnici usluga dnevnog centra su djeca, mladi i odrasle osobe s teškoćama u razvoju čije posebne potrebe proizilaze iz teškoća.

Prema podacima Ustanove, u izvještajnom periodu su omogućene usluge za 395 korisnika sa područja Kantona.

II ORGANIZACIONE JEDINICE USTANOVE I PREGLED PRUŽENIH USLUGA

IIa. ODJELJENJE ZA RANO PODSTICANJE RAZVOJA I RANU INTERVENCIJU DJECE S POSEBNIM POTREBAMA

1. O Odjeljenju

Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju za djecu sa posebnim potrebama obuhvata rad s djecom od rođenja do navršene šeste godine sa jasno izraženom ometenošću ili rizikom od nastajanja ometenosti, u situaciji kada roditelji ili drugi ovlašteni staratelji ne mogu pružiti odgovarajući psihički i fizički podsticaj, a zbog čega im je neophodna adekvatna intenzivna ambulantna, terapijska i edukacijsko-rehabilitacijska pratnja tj. tretman.

Po prijemu djeteta u Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju, a po uputi ljekara, službe za socijalni rad ili odgovarajućih ustanova za predškolski odgoj i obrazovanje, dijete prolazi kroz ulaznu dijagnostiku koju čini tim stručnjaka iz edukacijsko-rehabilitacijskog, psihološkog i medicinsko-terapeutskeg područja. Na timskom sastanku se definišu ciljevi rada i ključna osoba za dijete i porodicu. Ključna osoba u daljem toku definiše i individualni porodični plan usluga i individualni edukacijski plan usluga. Kontinuiranim transdisciplinarnim savjetovanjem sa članovima tima, dijete i porodica bivaju pod nadzorom svakog člana tima.

Tokom 2021. godine završen je proces certificiranja rada rane intervencije pri Ustanovi koju je radila Agencija za kvalitet i akreditaciju u zdravstvu Federacije Bosne i Hercegovine, čime je Ustanova ispunila standarde sigurnosti i kvaliteta za rani rast i razvoj (RRRD ver. 2014.)

2. Stručni tim Odjeljenja

Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju djece s posebnim potrebama zasniva se na interdisciplinarnom pristupu u radu, a stručnim tim Odjeljenja čine profesionalci koji kroz edukacijsko-rehabilitacijsko i psihološko područje usluge pruža; edukator-rehabilitator, defektolog oligofrenolog i psiholog, dok kroz medicinsko-terapeutske usluge fizioterapeut i logoped. Stručni tim je u kvalitetu i kvantitetu fleksibilno prilagođen regionalnoj potrebi za podsticajem, savjetodavnim i interventnim mjerama, a u skladu sa finansijskim mogućnostima.

3. Organizacija rada Odjeljenja

Pružanje usluga u sklopu Odjeljenja je s ciljem što boljeg djelovanja protiv smetnji u razvoju koje prijete djetetu, iskorištenja razvojnog potencijala djeteta, umanjnja ili otklonjenja postojeće smetnje.

Kroz savjetodavni rad cilj je podstaknuti roditelje da podrže razvoj svog djeteta u okviru porodičnog okruženja, te osposobiti za rano podsticanje djeteta, a sve zbog integracije u porodični sistem i priprema za integraciju u društvo.

Usluge se pružaju kroz individualni i grupni oblik rada (medicinsko-terapeutske i socijalno-pedagoško-psihološke usluge).

Edukacijsko-rehabilitacijski tretman vježbom se realizuje kroz, u nekim slučajevima, individualne podsticaje, te grupne, sa naglaskom na orijentisanosti usluga ka porodici i bliskosti usluga istima.

Tokom sedmice, kroz plan za realizaciju, predviđa se 18 podsticajnih jedinica terapeuta. Oblik rada se realizuje kao ambulantni i/ili mobilni rad. Dužina jedne podsticajne jedinice je do 1 sat.

S obzirom na vanredne okolnosti usljed pandemije i kasnije epidemije virusa Covid19 uobičajen način rada je reorganizovan u skladu sa preporukama i mogućnostima.

3.1. Ambulantni i mobilni oblik rada

Usluge se pružaju kroz ambulantni i mobilni oblik rada. Ambulantni oblik rada provodi se u prostorijama Odjeljenja u prilagođenim uslovima za rad terapeuta, a podrazumijeva zasebne terapeutske prostore za različitu vrstu usluge. Prostorije su opremljene potrebnom opremom i didaktičkim materijalom. Odjeljenje ima opremljenu senzornu sobu, prostoriju za fizioterapeutski rad, prostorije za logopedске tretmane sa potrebnim instrumentima i aparatima, te prostorije za edukacijsko-rehabilitacijski podsticaj.

Ukoliko se usluge ne mogu pružiti, iz različitih razloga, u prostorijama Odjeljenja, rad se organizuje mobilno u ranije dogovorenim prostorima poslovnih jedinica Ustanove ili drugim ustanovama sa kojima je uspostavljen protokol o saradnji. U tom slučaju terapeuti nose potrebni didaktički materijal sa sobom i prilagodavaju prostor radu.

U vanrednim okolnostima reorganizacijom rada usluge su se pružale prilagođeno, na način da je rad organizovan kroz date smjernice Instituta za zdravlje i sigurnost hrane.

3.2. Individualni oblik rada

Prilikom pružanja usluga rane intervencije i podsticanja djeteta predškolskog uzrasta najčešće se radi kroz direktni individualni pristup terapeut-dijete sa individualiziranim pristupom, procjenom i određenim ciljevima za rad.

3.2.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman

Edukacijsko-rehabilitacijski tretman vježbom je metoda sistematske pomoći za djecu sa usporenim razvojem i mentalnom ometenošću. Odmjerenom ponudom vježbovniх jedinica uz vodenje računa o individualnim mogućnostima se kroz ciljane igre bude, razvijaju i jačaju nova znanja, sposobnosti i smišleni način ponašanja u pojedinačnim i grupnim situacijama. Tretman vježbom je usmjeren na cjelokupni podsticaj emocionalnih, senzoričkih, motoričkih, socijalnih i kognitivnih sposobnosti.

Edukacijsko-rehabilitacijska dijagnostika sadrži:

- Ispitivanje roditelja i drugih osoba koje vrše odgojnu funkciju,
- Opservaciju djeteta u različitim situacijama igre i postavljanja zahtjeva,

- Sprovođenje razvojnog testa,
- Edukacijsko-rehabilitacijska ispitivanja.

Prilagodeni vid rada ogledao se u pojačanoj komunikaciji sa roditeljima/starateljima ili drugim članovima porodica, pripremama zadataka i uputstava za rad kod kuće i online savjetovanja roditelja.

3.2.2. Logopedski tretman

Logopedске usluge obuhvaćaju rad na prevenciji, ranoj detekciji i dijagnostici komunikacijskog ili govorno-jezičkog poremećaja, kao i na sanaciji, rehabilitaciji ili habilitaciji poremećaja. Mjere i načini djelovanja logopeda određuju se prema individualnim mogućnostima djeteta i njegovim potrebama kao bio-psiho-socijalnog bića.

Najčešći sastavni dijelovi logopedskog podsticaja u našoj praksi su: vježbe disanja i relaksacije, vježbe za pokretljivost govornih organa, vježbe artikulacije, vježbe auditivne percepcije i diskriminacije, aktivnosti koje podstiču razvoj receptivnog govora, aktivnosti kojima se bogati vokabular, aktivnosti koje podstiču razvoj i upotrebu jezičkih struktura, aktivnosti koje podstiču spontani govor.

3.2.3. Fizioterapeutski tretman

Fizioterapeut u ranoj intervenciji uglavnom radi sa djecom prema ljekarskom nalazu i preporuci. Najveći broj korisnika usluga fizioterapeuta su bebe, odnosno korisnici do prve godine starosti, neurorizična djeca.

Od velike važnosti je pravovremeno djelovanje u cilju prevencije napredovanja nekog oštećenja, a samim tim stimulacija motoričkog razvoja djeteta u cilju približavanja motoričkog razvoja hronološkom uzrastu djeteta. Fizioterapeut provodi neurorazvojnu gimnastiku, baby handling, masaže za bebe.

3.2.4. Psihološki tretman

Pored direktnog rada sa korisnicima psiholog se posebno bavi psihološkom procjenom djeteta i izradom psihološkog profila djeteta koji sadrži: podatke o psihomotornom razvoju, socio-emocionalnoj zrelosti, podatke o ponašanju i eventualnim promjenama u ponašanju kod djeteta, podatke o psihološkom stanju porodice (porodična klima koja direktno utiče na dijete), pisanjem psihološkog nalaza i mišljenja. Pored toga, pruža se psihološka podrška roditeljima, kao i savjetovanje i psihoedukacije. Povremeno se vrše opservacije djeteta kroz slobodne aktivnosti (npr. u vrtićima).

3.3. Grupni oblik rada

Posebno mjesto u radu zauzima grupni rad sa djecom. Iskustva su pokazala da iz ovakvog načina rada proizilaze dobri rezultati za dijete. Većina pripadnika ciljne grupe tokom svog života nije

bila u prilici da sudjeluje u nekim grupnim aktivnostima kao što je većina njihovih vršnjaka, čak ni da se druži s njima, pa su ovakve grupe prilika za usvajanje socijalnih vještina, radnih navika, interakciju i grupne aktivnosti sa vršnjacima.

Grupe se formiraju i sa ciljem pripreme za pohađanje obrazovnih ustanova.

4. Struktura korisnika Odjeljenja od 0 do 6 godina

Ciljna grupa Odjeljenja su djeca predškolskog uzrasta sa jasno izraženom ometenošću ili rizikom od nastajanja ometenosti kojoj roditelji ili drugi ovlašteni staratelji ne mogu pružiti odgovarajući psihički i fizički podsticaj zbog čega im je neophodna adekvatna intenzivna terapijska i edukacijsko-rehabilitacijska pratnja, kao npr. kod poremećaja:

- U vizuelnoj percepciji/vizumotorici,
- U kognitivnom razvoju,
- U učenju i pamćenju,
- U razvoju govora,
- U području individualnog socio-emocionalnog razvoja,
- U somatsko-agilnom području (motorika, mobilnost),
- U tjelesnom razvoju i progresivnosti.

Obzirom da porodica predstavlja okvir za razvoj djeteta, sastavni dio ranog podsticaja je upućivanje i savjetovanje roditelja odnosno ovlašćenih staratelja ili osoba koje su emocionalno najbliže djetetu, a pri tome to ne moraju biti biološki roditelji.

5. Edukacija i savjetovalište za roditelje

Pored individualnog rada sa roditeljima, po prepoznatoj potrebi se organizuje i grupni rad. Pri tome se organizuju radionice na teme koje se definišu na temelju iskazanih potreba i interesa roditelja, npr. izrada didaktičkog materijala za kućnu upotrebu, prilagodavanje kućnog okruženja potrebama djeteta.

Cilj grupnog rada jeste razmjena iskustava, uspostavljanje kontakata između roditelja, te savjetovanje u pogledu određene tematike koja je zajednička svim roditeljima. Značaj grupnih roditeljskih sastanaka ogleda se u tome što roditelji po prvi put mogu da govore o svom stanju, svojim emocijama, potrebama i poteškoćama i da im se pri tome pruži stručna i podrška drugih roditelja.

Mjere i metode koje se primjenjuju u radu s djetetom ovise o potrebama djeteta i njegove porodice, te se uskladjuju sa svim osobama uključenim u rani podsticaj.

Odgovornost za intervenciju i podsticaj djeteta preuzimaju roditelji odnosno zakonski staratelji kojima stručni tim ukazuje na puteve i mogućnosti te ih usmjeravaju u realizaciji mjera podsticaja. Roditelji odnosno druge osobe koje vrše odgojnu funkciju se:

- Informišu i savjetuju o posebnostima razvoja pri smetnjama i razvojnim perspektivama djeteta,
- Uvode u terapiju i podsticaj kao pratioci,
- Upoznaju sa mogućnostima podsticanja djeteta u svakodnevnicima,
- Rasterećuju u svakodnevnom ophođenju prema djetetu,

- Savjetuju po posebnim pitanjima zbrinjavanja i odgajanja djeteta te im se u tome pruža pomoć,
- Podržavaju u zajedničkoj situaciji sa djetetom,
- Potpomažu u razumijevanju djelovanja ometenosti na uključene osobe i iz toga se zajednički razvijaju mogućnosti za rasterećenje u interakciji i podsticajno ophodjenje jedni prema drugima,
- Podržavaju kroz pružanje psihološke pomoći, između ostalog, u kriznim situacijama i pri savladavanju konflikata,
- Podržavaju u procesu priznavanja i unutarnjeg prihvatanja ometenosti i njihovih posljedica kao i u produktivnoj preradi istog.

Saradnja roditelja/porodice i stručnjaka Odjeljenja je jedan od ključnih faktora od kojeg zavisi efikasnost preduzetih mjera. Kako bi se postigao napredak ili promjena u razvoju djeteta, potrebno je da roditelji i porodica nastave provoditi date smjernice i upute za rad sa djetetom kod kuće.

Od roditelja se očekuje da se aktivno uključe u sve aspekte rada sa djetetom. Pri tome se uvijek uzima u obzir opterećenost, mogućnosti i granice roditelja/porodice. U slučaju kriznih situacija unutar porodice roditeljima se nastoji pružiti psihološka pomoć i podrška kako bi se porodično okruženje stabilizovalo, a podsticaj mogao nastaviti.

6. Saradnja sa lokalnom zajednicom

Kroz rad i djelovanje Odjeljenja izgrađena je mreža saradnje i komunikacije sa ustanovama iz oblasti socijalne zaštite, zdravstvene zaštite i predškolskog odgoja kao i s drugim organizacijama sličnih djelatnosti, koje su od značaja za rad Odjeljenja odnosno uopšte za razvoj djeteta u ranom djetinjstvu.

Saradnja sa zdravstvenim ustanovama ogleda se u upućivanju djeteta sa utvrđenom sumnjom na teškoće u razvoju od strane pedijatar, neuropedijatar i drugih ljekara specijalista u Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i rano intervenciju.

Centri za socijalni rad/nadležne službe socijalne zaštite upućuju djecu predškolskog uzrasta koja produ postupak razvrstavanja pred stručnom komisijom i za koju ista utvrdi da postoji potreba za podsticajem razvoja.

Saradnja sa vrtićima je naročito značajna, jer djeca u grupi vršnjaka mogu ispoljavati određena problematična ponašanja koja u drugim situacijama ne ispoljavaju. U takvim slučajevima osoblje vrtića ima mogućnost upućivanja roditelja na usluge Ustanove.

Po potrebi, stručni tim Odjeljenja daje odgajateljima vrtića smjernice za rad u grupi sa djecom koja imaju razvojne teškoće. Pored toga, Odjeljenje nudi edukacije za odgajatelje u svrhu njihovog osposobljavanja za prepoznavanje određenih teškoća te pravilno postavljanje prema djetetu.

U mrežu saradnje uključene su i osnovne obrazovne škole. U slučaju da se dijete, po završetku programa podsticaja pri Odjeljenju, upiše u školu i pri tome se suoči sa određenim poteškoćama, postoji mogućnost da stručni tim Odjeljenja prati dijete u školi, najduže do kraja prvog polugodišta prvog razreda, pružajući tako podršku kako djetetu tako i saradniku škole. U okviru obilježavanja Dječije nedelje 07.10.2021. godine održana je radionica za djecu u vrtiću „Mumi“ Žepče. Ciljna grupa su bila djeca uzrasta od 3-6 godine. Također je održan sastanak sa timom koji radi u Domu zdravlja sa djecom uzrasta do 6 godina. Cilj je bilo upoznavanje sa timom te razgovor o jačanju saradnje među timovima.

U mjesecu novembru, 2021. godine u Olovu logopedi Odjeljenja su obavili screening djece uzrasta od 3 do 6 godina. Screening je obuhvatio procjenu razvoja govora i jezika, kao i pravilan izgovor glasova. Cilj istog jeste bila rana detekcija i sanacija govorno-jezičkih poremećaja.

Organizovan je prijem stručnog tima JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psiho fizičkom razvoju Tuzla; tom prilikom predstavljen je model rada rane intervencije koji se pružapri našoj Ustanovi.

U okviru stručne posjete tim Odjeljenja je obavio stručnu posjetu Zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju Dr. Miroslav Zotović u Banja Luci. Posjeta je bila značajana zbog upoznavanja sa mogućim edukacijama koje bi mogle biti od koristi.

Dogovorena je buduća saradnja na način da razmjenjujemo informacije od značaja (edukacije konferencije i sl), kao i njihova posjeta našoj Ustanovi u narednom periodu.

Kroz plan rada Odjeljenja organizovane su posjete regionalnim centrima za rani rast i razvoj u Zeničko-dobojskom kantonu i to Centru za rani rast i razvoj Zenica, Visoko i Maglaj.

7. Ostale aktivnosti Odjeljenja

Pored uslužne djelatnosti Odjeljenja i direktnog rada sa korisnicima usluga i njihovim porodicama, rad Odjeljenja je usmjeren i na preventivne i promotivne aktivnosti gdje kroz razne kampanje, promocije, obilježavanje značajnih datuma radi na senzibiliziranju šire društvene zajednice za potrebe i status djece predškolskog uzrasta u društvu. Raznim aktivnostima i promocijama radi se na educiranju zajednice za poštovanjem drugog i drugačijeg, upoznavanjem sa pravima svih ljudi, te prihvatanja i prilagodavanja društva potrebama pojedinca.

Terapeuti su radili online predavanja kroz snimanja koja će biti dostupna na youtube kanalu Ustanove.

8. Ciljevi i zadaci Odjeljenja u narednom periodu

U cilju osposobljavanja za samostalan život kroz sistem podrške od najranije dobi, a kroz ranu detekciju, prevenciju nastanka oštećenja ili razvoja oštećenja, analizirajući stanje na području Zeničko-dobojskog kantona uvida se velika potreba za osnaživanjem Odjeljenja za rani podsticaj razvoja i ranu intervenciju pri Ustanovi na način umrežavanja nadležnosti rada Ustanove iz ovog područja, pored Ministarstva za rad i socijalnu politiku i izbjeglice i na Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport.

Uključivanje djece predškolske dobi sa posebnim potrebama u grupne odgojno-obrazovne aktivnosti sa drugom djecom u praksi su često veliki problem za porodice i roditelje. Ustanova ima za cilj u narednom periodu inicirati praksu integrativnog obdaništa kao pozitivne prakse i davanjem podrške za takav vid rada u našoj zajednici.

Kako bi Odjeljenje odgovorilo na sve potrebe koje se u praksi pojavljuju potrebno je povećanje broja članova stručnog tima i dodatnog upošljavanja stručnog kadra koji bi intenzivnije mogao da radi u najznačajnijem periodu za razvoj djeteta.

II.B. DNEVNI CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA

Koncept rada dnevnog centra podrazumijeva ambulantno i mobilno pružanje usluga edukacije i rehabilitacije u grupnom i individualnom radu sa djecom i mladima školskog uzrasta, te usluga radnog osposobljavanja odraslih osoba sa teškoćama prema individualnim potrebama, planiranjem svrsishodnog provođenja vremena, te program podrške porodici.

Cilj rada dnevnih centara jeste provođenje programa podrške pri sistemu socijalne zaštite osoba sa invaliditetom i zadržavanjem u lokalnoj zajednici, podrška porodici, te prevencija zavodskog zbrinjavanja i izmještanja lica sa invaliditetom iz porodica i lokalne sredine.

1. O dnevnim centrima

U sklopu Ustanove djeluju 3 dnevna centra na nivou Zeničko-dobojskog kantona, te jedno istureno odjeljenje;

- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Visoko pruža usluge korisnicima sa područja Grada Visoko i općina Kakunj, Breza i Vareš,
- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Žepče/Maglaj pruža usluge korisnicima sa područja općina Žepča, Maglaja i Zavidovića,
- Poslovna jedinica Dnevni centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Tešanj pruža usluge korisnicima sa područja općina Tešanj, Usora i Doboju Jug,
- Dnevni centar Zenica, kao istureno odjeljenje Poslovne jedinice Visoko, pruža usluge odraslim korisnicima sa područja Grada Zenice.

2. Organizacija rada dnevnog centra

Usluge u dnevnom centru tokom radne sedmice pružaju se kroz: grupniedukacijsko-rehabilitacijski pristup u radu, individualni pristup uradu(edukacijsko-(re)habilitacijske, medicinsko-terapeutske, socijalne, sociopedagoške i psihološke mjere), osposobljavanjem odraslih, te njegu i zbrinjavanje. U sklopu navedenih usluga pružaju se i usluge savjetovanja.Usluge se pružaju kroz ambulantan, mobilni i patronažni oblik rada uobičajno, a u vrijeme vanrednih okolnosti usljed pandemije izazvane pojavom koronavirusa Covid19 organizacija rada je reorganizovana i prilagodena.

U uobičajenim uslovima rada, grupni rad sa korisnicima se realizovao od 9 do 14 sati, terapeuti u individualnom radu pratili su sedmični plan rada koji je predviđao minimalno 18 tretmana sedmično. U specifičnim uslovima usljed proglašene epidemije uzrokovane virusom Covid 19, a

na osnovu datih preporuka relevantnih institucija, rad je omogućen na tri sata dnevno u grupnom obliku rada, a nastavljena je podrška u online radu za korisnike koji nisu dolazili, te ponovno uvođenje individualnog rada u punom kapacitetu, usljed činjenice da je bilo moguće obezbijediti zaštitu radnika i korisnika usluga u tom segmentu.

2.1. Odjeljenje za rad sa djecom školskog uzrasta

Odjeljenje u radu sa djecom školskog uzrasta djeluje u sklopu rada dnevnih centara, poslovnih jedinica Ustanove. Usluge Odjeljenja se pružaju djeci i mladima s teškoćama u razvoju školskog uzrasta, od 6 do 20 godina i to kroz grupni i individualni oblik rada. U izvještajnom periodu način rada je reorganizovan uglavnom na individualni i prilagođeni pristup u radu.

2.1.1. Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad

Grupni oblik rada sa djecom i mladima sa posebnim potrebama organizovan je kroz usluge odgoja, edukacije i obrazovanja prilagođeno vremenskom okviru školske godine (septembar-august) i organizovano po nivoima odnosno grupama prema starosnoj dobi i to;

1. Niži nivo: korisnici starosne dobi od 6 do 10 godina,
2. Srednji nivo: korisnici starosne dobi od 11 do 14 godina,
3. Viši nivo: korisnici starosne dobi od 15 do 18 godine,
4. Radni nivo: korisnici starosne dobi od 19 do 20 godine.

Rad u grupama je organizovan prema važećem programu i planu rada na osnovu kojeg se izrađuju planovi rada na godišnjem i mjesečnom nivou, odnosno dnevnim pripremama. Pored planova i programa rada na nivou grupe, izrađuju se posebni planovi podsticaja za rad sa korisnikom, prilagođeno njegovim individualnim mogućnostima, a na osnovu jednogodišnje procjene koja se radi interdisciplinarno sa svim članovima stručnog tima Odjeljenja. Broj korisnika jednog odjeljenja zavisi od specifičnosti grupe, a pružanje usluga po odjeljenjima se vrši od strane stručne osobe, voditelja odjeljenja, te asistenta s tim da se broj asistenata može povećati shodno složenosti sastava grupe i raspoloživim kadrovskim mogućnostima Ustanove. Usluge se mogu pružati od strane jedne stručne osobe, ukoliko to složenost sastava grupe dozvoljava.

Boravak korisnika je od 9 do 14 sati, dok je u periodu pandemije izazvane korona virusom donesena odluka kojom se boravak korisnika ograničava na 3 sata, uglavnom od 9 do 12 sati, a što je u skladu sa datim preporukama.

2.1.2. Individualni rad terapeuta

Pored grupnog oblika rada, kroz usluge Odjeljenja sprovode se i individualni tretmani na osnovu procjena terapeuta i stručnog tima, te određenih mjera podsticaja kroz šestomjesečne planove podsticaja. Pružanje usluga individualnog tretmana se vrši prema važećim pravilima i standardima svake struke (fizioterapija, logopedija, edukacija-rehabilitacija) na osnovu izradene procjene sposobnosti korisnika.

2.1.2.1. Edukacijsko–rehabilitacijski tretman

Edukacijsko-rehabilitacijski individualni tretman terapeut-korisnik je ciljane sistematska podrška za djecu sa teškoćama u razvoju. Cilj ovog oblika rada nalaze vođenje računa o individualnim mogućnostima da se određenim ciljevima u radu kroz planirane i usmjerene aktivnosti razvijaju i jačaju nova znanja, sposobnosti i smisleni način ponašanja djeteta ili mlade osobe, te reduciraju negativni oblici ponašanja. Tretman cilja na cjelokupni podsticaj emocionalnih, senzoričkih, motoričkih, socijalnih i kognitivnih sposobnosti. Ovaj vid usluga je značajna podrška grupnom obliku edukacijsko–rehabilitacijskog rada u koje je korisnik obično uključen.

2.1.2.2. Logopedski tretman

Logopedске usluge se pružaju s ciljem sanacije, rehabilitacije ili habilitacije poremećaja u govoru i jeziku. Mjere i načini djelovanja logopeda određuju se prema individualnim mogućnostima djeteta i njegovim potrebama kao bio–psiho–socijalnog bića. Najčešći sastavni dijelovi logopedskog podsticaja u našoj praksi su: vježbe disanja i relaksacije, vježbe za pokretljivost govornih organa, vježbe artikulacije, vježbe auditivne percepcije i diskriminacije, aktivnosti koje podstiču razvoj receptivnog govora, aktivnosti kojima se bogati vokabular, aktivnosti koje podstiču razvoj i upotrebu jezičkih struktura, aktivnosti koje podstiču spontani govor, te aktivnosti koje podržavaju rad u grupi ili rad u drugoj odgojno–obrazovnoj ustanovi. Usluge logopeda često koriste djeca školskog uzrasta koja pohađaju redovan obrazovni sistem ali imaju određene teškoće u govoru ili jeziku, čime se podržava rad i odgojno–obrazovnih ustanova i ostvaruje saradnja.

2.1.2.3. Fizioterapeutski tretman

Fizioterapeut u dnevnom centru radi sa djecom, mladima i odraslima i uglavnom po ljekarskom nalazu i preporuci. Fizioterapeutski rad ima za cilj pravovremeno djelovanje u cilju prevencije napredovanja nekog oštećenja, a samim tim stimulacija motoričkog razvoja djeteta odnosno pojedinca. Fizioterapeut saraduje sa drugim terapeutima u svom radu, a posebno sa logopedom. Fizioterapeutske usluge često koriste djeca školskog uzrasta koja pohađaju redovan obrazovni sistem ali imaju određene teškoće u razvoju motorike, čime se podržava rad i odgojno–obrazovnih ustanova i ostvaruje saradnja. Pored njih usluge koriste i drugi korisnici koji nisu u mogućnosti pohađati grupni oblik rada.

2.1.3. Ostale usluge

Pored redovnih usluga edukacije i rehabilitacije, radnog osposobljavanja, te individualnog tretmana logopeda, fizioterapeuta i edukatora rehabilitatora, kao dodatna usluga u radu realizuje savjetodavni rad sa roditeljima, kao i patronažni rad na terenu. Saradnja sa roditeljima je od značaja za uspješnost u realizaciji postavljenih ciljeva. Patronažni rad na terenu posebno je bio izražen u 2021. godini u specifičnim uslovima rada usljed posljedica uzrokovanih pandemijom virusa Sars–cov 2.

Pored savjetodavnog rada, dodatne usluge u sklopu djelatnosti Ustanove su prevoz i priprema obroka za vrijeme boravka u Ustanovi. Ustanova shodno kapacitetima pruža usluge prevoza korisnika vlastitim prevozom, ugovorenim prevozom javnim sredstvima ili u saradnji sa roditeljima odnosno članovima porodica.

SPISAK MOTORNIH VOZILA U VLASNIŠTVU USTANOVE		
Vrsta vozila	Opis vozila	Količina
Putničko	MERCEDES-BENZ 313 CDI, 2148 cm ³ , 95 kW, Dizel, 2003. god., EURO 3, 8+1 sjedišta	1
Putničko	MERCEDES SPRINTER, 2148 cm ³ , 80 kW, Dizel, 2007. god., EURO 4, 8+1 sjedišta	1
Putničko	VOLKSWAGEN TRANSPORTER, 2461 cm ³ , 96 kW, Dizel, 2004. god., EURO 3, 8+1 sjedišta	1
Putničko	FORD TRANSIT, 2198 cm ³ , 63 kW, Dizel, 2006. god., EURO 4, 8+1 sjedišta	1
Putničko	VOLKSWAGEN TRANSPORTER 711C, 1968 cm ³ , 103 kW, Dizel, 2011. god., EURO 5, 8+1 sjedišta	1
Putničko	VOLKSWAGEN 2 DM LT28, 2461 cm ³ , 70 kW, Dizel, 2003. god., EURO 3, 8+1 sjedišta	1
Putničko	TOYOTA XA4 (EU,M) RAV 4, 2494 cm ³ , 114 kW, Benzin/Električni, 2017. god., Euro 6, 5 sjedišta	1
Putničko	VOLKSWAGEN Polo, 2003. god., EURO 3,5 sjedišta	1

Radi lakše realizacije rada, Ustanova od osnivanja u jednom obimu vrši i prevoz korisnika vlastitim kombi vozilima koji su specijalizirani za prevoz osoba sa invaliditetom. Pomenuto rješenje mnogome doprinosi kvalitetu sveobuhvatno pružene usluge, s obzirom da veliki broj korisnika nije u mogućnosti koristiti javni prevoz, niti mogućnost privatnog dolaska u prostorije Ustanove. Vozila u vlasništvu Ustanove su starije serije proizvodnje, što stvara uvećanje troškove za održavanje. U toku godine, Ustanova za prevoz korisnika izdvaja i novčana sredstva u iznosu od cca. 20.000,00 KM za nabavku goriva i maziva, te cca. 12.000,00 KM za servisiranje vozila.

Tokom boravka u dnevnom centru, korisnicima se obezbijeduje jedan obrok, a koji se priprema kroz radno osposobljavanje odraslih korisnika u radionicama za domaćinstvo.

2.2. Odjeljenje u radu sa odraslim osobama s posebnim potrebama

2.2.1. Radno osposobljavanje i radionice

Kroz Odjeljenje u radu sa odraslim osobama sa teškoćama pružaju se usluge radnog osposobljavanja i individualne stručne podrške odraslih korisnika radionica odnosno radnih područja.

Nakon procjene sposobnosti izrađuju se individualni planovi integracije koji se realizuju kroz rad u radioničkim područjima, ali i dodatnim aktivnostima u vođenju stručnog saradnika. Rad u radionicama provode radni instruktori koji su, pored zanata i tehničke stručnosti, dodatno educirani za rad sa osobama sa posebnim potrebama. Rad je koncipiran na godišnjem planu i programu Odjeljenja, odnosno radioničkih područja, a čini dio godišnjeg plana Ustanove. Korisnik u toku jedne kalendarske godine stiče znanja iz određenog radnog područja usavršavajući praktične vještine u radu.

Tokom jednogodišnje obuke usvajaju se znanja iz područja teorijske obrade materije, zaštite na radu, kao i praktičnog rada. Korisnik će prema procjeni stručnog tima u konsultacijama sa roditeljima, vodeći računa o željama korisnika, odrediti područje rada (Radionica Obrade i prerade tekstila, Radionica obrade i prerade drveta, Radionica domaćinstva, Radionica održavanja vrta i dvorišta).

2.2.2. Sociopedagoška stručna podrška

Pored usluga radnog osposobljavanja u sklopu Odjeljenja odrasli korisnici imaju socio-pedagoški rad i fizioterapeutski tretman, koji se pružaju u individualnom i intenziviranom obliku, a procijenjeni su kao potrebni za pojedince. Korisnicima su pored radne obuke pružane usluge individualne podrške s ciljem usvajanja i unapređenja životnih vještina i nošenja sa svakodnevnim poteškoćama, te bogaćenja svakodnevnice pojedinca.

2.2.3. Individualni rad terapeuta

Shodno procjeni korisnika pružaju se i usluge fizioterapijske podrške odraslim korisnicima za koje se procjeni potreba takvog oblika rada. Ovaj vid rada realizuje se s ciljem usporavanja napredovanja bolesti i teškoća kod korisnika.

2.2.4. Ostale usluge

U izvještajnom periodu značajna dodatna usluga je pružana kroz patronažni rad na terenu za korisnike koji zbog epidemiološke situacije nisu bili mogućnosti koristiti usluge u Centru. Patronažni rad su pružali svi terapeuti shodno potrebama i planovima, te radni instruktori sa zadacima za rad kod kuće.

S obzirom na udaljenost i pružanje usluga jednog centra korisnicima iz više općina jedan od vidova pružanja usluga jeste i podrška u organizaciji dolazaka odnosno prevoza korisnika. Shodno tome, prema utvrđenim potrebama korisnika, kriterijima i tehničkim mogućnostima Ustanove korisnici u dnevni centar dolaze vlastitim prevozom, samostalno javnim prevozom, te organizovanim prevozom kombijem - zavisno od mogućnosti, postavljenih ciljeva i kapaciteta.

Samostalni dolasci korisnika javnim prevozom su dugogodišnja ulaganja, rad stručnih lica i saradnja sa roditeljima i lokalnom zajednicom u pravcu osamostaljivanja korisnika i korištenja javnog prevoza za dolaske u dnevni centar ali i osamostaljivanja u svakodnevnom životu.

Ukoliko se procijeni da korisnik ne može samostalno da dolazi u dnevni centar, obezbjeđuje se prevoz specijalizovanim vozilom sa rampom.

Pored individualnog terapijskog rada, sa korisnicima se organizuju sportske aktivnosti i pripreme za takmičenja.

Značajno je navesti kontinuiranu saradnju sa roditeljima kao određeni oblik usluge koji se pruža.

3. PREGLED PRUŽENIH USLUGA

Usluge Ustanove se pružaju:

- Kroz rad Odjeljenja za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju djece predškolskog uzrasta i
- Dnevnih centara za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama gdje su dnevni centri formirani kao poslovne jedinice ili odjeljenja pri Ustanovi.

Rad Ustanove zasniva se na savremenim stručnim pristupima u radu, koji su aktuelni u svijetu, a prilagođeni su potrebama i karakteristikama područja Zeničko-dobojskog kantona.

U vrijeme pandemije i epidemije virusa Covid19, te preporuka za rad, Ustanova je u 2021. godini prilagodila rad pri pružanju usluga usmjeravajući saradnju sa porodicama i način rada na online aktivnosti, individualni prilagođeni rad i pripremu zadataka za rad kod kuće. Adekvatnom reorganizacijom shodno potrebama porodica korisnika, ali i potrebe zaštite zdravlja njih i zaposlenika Ustanove prilagođen je rad sa modifikacijom u provedbi.

U toku 2021. godine usluge su pružane za 397 korisnika i to:

- Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju--184,
- Dnevni centri za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama--213.

Broj korisnika i pruženih usluga je razvrstani prema mjestu prebivališta odnosno općini/gradu iz kojeg korisnici dolaze pregledno je navedenim u narednim tabelama.

Tabela br. 1– Pregled broja korisnika po uzrastu i općinama/gradovima

RB	GRAD/OPĆINA	RANA INTERVENCIJA		DNEVNI CENTRI		
		Korisnici usluga su djeca do navršene 6. godine života	Školski uzrast (6–18 godina)	Odrasli korisnici (stariji od 18 godina)	Korisnici individualnih tretmani	Ukupno
1	Breza	2	2	4	0	6
2	Olovo	7	/	/	/	0
3	Vareš	1	2	2	5	9
4	Zavidovići	8	13	8	2	23
5	Žepče	11	11	11	8	30
6	Usora	0	0	0	0	0
7	Doboj Jug	0	1	0	1	2
8	Tešanj	7	10	15	12	37
9	Kakanj	15	9	18	0	27
10	Visoko	9	24	13	6	43
11	Zenica	119	/	18	/	18
12	Maglaj	5	5	9	4	18
Ukupno		184	77	98	38	213

Tabela br. 2– Pregled broja pruženih usluga

Odjeljenje za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju djece s posebnim potrebama					
BROJ USLUGA	Edukator–rehabilitator/defektolog–oligofrenolog	Logoped	Psiholog	Fizio–terapeut	Ukupno
Individualni tretman	1017	1061	413	454	2945
Grupni tretman	82	78	0	0	160
Proejene	19	15	11	0	45
Ulazna dijagnostika	127	123	90	30	370
Savjetodavni rad	5	2	9	0	16
Kućne posjete/patronaže	0	4	0	0	4
ZBIR	1250	1283	523	484	3540

DNEVNI CENTRI

Odjeljenje u radu sa djecom školskog uzrasta

BROJ USLUGA	Grupa	Eduikator-rehabilitator	Logoped	Psiholog	Fizio-terapeut	Socijalni radnik
Individualni tretman	98	380	1362	212	799	51
Grupni rad	1271	140	150	37	295	56
Savjetodavni rad	186	45	114	20	35	11
Kućne posjete/ patronaže	75	12	34	6	26	8
Ulazna dijagnostika	34	19	23	9	13	7

Odjeljenje u radu sa odraslim korisnicima

BROJ USLUGA	Grupa	Stručni saradnik	Psiholog	Fizio-terapeut	Socijalni radnik
Individualni tretman	196	47	200	594	51
Grupni rad	1510	135	0	154	0
Savjetodavni rad	202	19	27	18	20
Kućne posjete/ patronaže	73	27	4	3	6
Ulazna dijagnostika	20	5	2	2	2

Napomena: Obratiti pažnju na broj uposlenika određene struke u tabelama.

3.1. ODJELJENJE ZA RANO PODSTICANJE RAZVOJA I RANU INTERVENCIJU DJECE S POSEBNIM POTREBAMA

U 2021. godini kroz Odjeljenje usluge je koristilo 184 korisnika.

Relizirano je 1339 logopedskih podsticajnih jedinica, 369 podsticaja fizioterapeuta, 1285 podsticaja edukatora-rehabilitatora i dipl. oligofrenologa, te 531 podsticaja psihologa. Ukupno je relizirano 162 grupna podsticaja u kojem su usluge rada pružala po dva terapeuta u jednoj grupi.

Na prvom pregledu ulaznoj dijagnostici bilo je 370 djece u toku izvještajnog perioda, realizovano je 16 sati savjetodavnog rada sa roditeljima, te urađeno 46 stručnih procjena.

Tabela br. 3.— Pregled usluga Odjeljenja

	LOGOPED	EDUKATOR- REHABILITATOR OLIGOFRENOLOG	FIZIOTERAPEUT	PSIHOLOG
PODSTICAJ	1061	1017	334	413
GRUPA	78	82	0	2
ULAZNA DIJAGNOSTIKA	123	127	30	90
SAVJETODAVNI RAD	2	5	0	9
PATRONAŽA	4	0	0	0
PROCIJENE	15	19	5	11

3.1.1. Individualni oblik rada

U izvještajnom periodu individualni tretmani sprovodili se kroz defektološko odnosno edukacijsko–rehabilitacijski, logopedski i fizioterapijski rad sa ukupno 6 terapeuta sa brojem usluga navedenim u nastavku izvještaja, s naglaskom da je krajem godine bio povratak jednog terapeuta. Fizioterapeut radi na pola radne norme, s obzirom na ostvareno zakonsko pravo.

3.1.1.1. Edukacijsko–rehabilitacijski tretman

Tretman edukacije i rehabilitacije u individualnom radu sprovodili su dva terapeuta, Edukator–rehabilitator i defektolog oligofrenolog sasprovedenih 1017 tretmana. Tretman se sprovodi uglavnom jednom sedmično u trajanju od jednog sata. Prilagodavanje trajanja tretmana se može raditi u slučaju procjene takvih potreba i stanja djeteta.

Značajan uspjeh u procesu rada sa djetetom ostvaruje se kroz saradnju sa roditeljima i savjetovanje za rad kod kuće. Zaučaci su se uglavnom organizovali na način da terapeut upozna roditelja sa istim sa jasnim smjernicama, pripremljenim materijalom, a da se isti realizuju kod kuće.

3.1.1.2. Logopedski tretman

Logopedski tretman sprovodila su 3 terapeuta/logopeda Odjeljenja kroz 1061 podsticaj sa djecom koja imaju određene manje ili veće teškoće u izgovoru i komunikaciji. Treći terapeut se vratio sa odsustva krajem mjeseca decembra što treba uzeti u obzir u broju pruženih usluga. Tretmani traju do 1 sata, organizuju se jednom uglavnom sedmično, a dodatna podrška u procesu rada jesu konsultacije i savjetovanje roditelja za rad kod kuće.

3.1.1.3. Fizioterapeutski tretman

Fizioterapeutski rad provodio je jedan terapeut sa djecom za koju je procijenjeno moguće zaostajanje u razvoju zbog čega se vrlo rano djeca uključuju na tretman. Iz tog razloga kod fizioterapeuta su uglavnom uzrastom najmlađi korisnici i često neurofizična novorođenčad i

bebe. Pri fizioterapijskom tretmanu uglavnom su prisutni roditelji, te na taj način prolaze i određenu obuku za rad kući. U izvještajnom periodu usluge su pružene kroz 334. Fizioterapeut u ustanovi posjeduje certifikat Vajta terapeuta. Od oktobra 2020. godine terapeut radi na pola radnog vremena (pravo na pola radnog vremena u skladu sa članom 69. Zakona o radu) što značajno utiče na broj pruženih usluga.

3.1.1.4. Psihološki tretman

Psihološku intervenciju provodio je jedan terapeut sa djecom za koju je procijenjeno moguće zaostajanje u razvoju ili indikacije za poremećaje u ponašanju zbog čega vrlo rano djeca uključuju na tretman. Po potrebi su pri tretmanu prisutni roditelji, te na taj način dobiju smjernice i upute za ponašanje i rad kod kuće. Tokom 2021. godine pruženo je 413 podsticaja.

3.1.2. Grupni oblik rada

Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad u izvještajnom periodu realizovan je sa dvije grupe djece, odnosno ukupno 162 s ciljem socijalizacije i pripreme za polazak u školu. Grupa je imala aktivnostim jednom sedmično u trajanju od 2 sata, a aktivnosti su planirala i sprovodila po dva terapeuta i to; edukator-rehabilitator i psiholog, te logoped.

3.1.3. Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja

Završena je edukacija terapeuta gdje je dipl. defektolog oligofrenolog prisustvovao značajnoj edukaciji iz područja senzorne integracije i nakon položenog ispita stekao zvanje senzornog pedagoga. Pored ovoga, u izvještajnom periodu realizovano je 370 pregleda djece na ulaznoj dijagnostici, te urađeno 54 stručnih nalaza odnosno procjena.

S obzirom na prilagodavanje rada Ustanove i vanrednog stanja usljed pojave virusa Covid 19 veliki značaj se u pružanju usluga usmjerio na savjetovanje gdje je u vanrednim okolnostima pruženo 16 sati savjetodavnog rada edukatora-rehabilitatora/oligofrenologa, psihologa, logopeda i fizioterapeuta.

Značajnu psihološku podršku i pomoć u stresnim situacijama porodicama korisnika nastavio je pružati psiholog Odjeljenja i u 2021. godini.

3.2. DNEVNI CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA

U izvještajnom periodu u sklopu rada dnevnog centra usluge su se pružale u poslovnim jedinicama Tešanj, Žepče/Maglaj, te Visoko sa isturenim odjeljenjem u Zenici. Usluge su pružene u sklopu Odjeljenja za rad sa djecom školskog uzrasta u svim centrima osim u Isturenom odjeljenju u Zenici, dok su usluge u Odjeljenju za rad sa odraslim korisnicima s posebnim potrebama pružene u svim poslovnim jedinicama. Ukupno 213 korisnika je tokom 2021. godine koristilo neku od usluga Ustanove u sklopu rada dnevnih centara.

Tabela br. 4– Pregled usluga po grupama/terapeutima u Dnevnim centrima

RB	Usluga	Broj individualnih terapija	Broj grupnih terapija	Savjetodavni razgovor	Ulazna dijagnostika	Patronažne posjete	ZBIR
1	2	4	5	6	7	8	9
1	Grupni oblik rada: Nizi nivo	59	268	19	13	4	363
2	Grupni oblik rada: Srednji nivo	16	516	90	19	36	677
3	Grupni oblik rada: Viši nivo	23	487	77	2	35	624
4	Grupa za zbrinjavanje	26	311	24	1	8	370
5	Defektolog - logoped	1333	150	114	23	34	1654
6	Fizioterapeut	1393	389	53	15	29	1879
7	Socijalni pedagog - stručni saradnik	47	135	19	5	27	233
8	Edukator-rehabilitator	380	140	45	19	12	596
9	Psiholog	412	37	47	11	10	517
10	Socijalni radnik	79	56	31	9	14	189
11	Radno osposobljavanje-radionice	170	1190	178	19	65	1631
12	UKUPNO	3938	3688	697	136	274	8733

Tabela br. 5– Pregled broja korisnika po odjeljenjima/uslugama

	DJECA ŠKOLSKOG UZRASTA/ grupni rad	ODRASLI KORISNICI	KORISNICI (SAMO) INDIVIDUALNIH TRETMANA	UKUPNO
BROJ KORISNIKA U 2021.	71	98	38	213

3.2.1. ODJELJENJE ZA RAD SA DJECOM ŠKOLSKOG UZRASTA

Pri Odjeljenju za rad sa djecom školskog uzrasta pružene su usluge za 107 korisnika školskog uzrasta u okviru grupnog edukacijsko-rehabilitacijskog rada i individualnih tretmana terapeuta. U izvještajnom periodu, a što je u skladu sa planom rada pri ovom Odjeljenju organizuje se zimski odmor za korisnike u trajanju od 3 sedmice u mjesecu januaru i 2 mjeseca tokom ljeta.

3.2.1.1. Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad

U izvještajnom periodu ovaj vid usluge pružen je za 71 korisnika u svim organizacionim jedinicama (dnevnim centrima). Grupni edukacijsko-rehabilitacijski rad se realizuje na osnovu godišnjeg plana i programa rada po nivoima (niži, srednji i viši nivo) a obuhvata edukacijska područja zavisno od uzrasta odnosno nivoa grupe.

U skupu svih poslovnih jedinica usluge su pružene kroz 8 grupa, odnosno po 3 grupe po nivoima srednji i viši nivo i 2 grupe nižeg nivoa. Stručno i pomoćno osoblje je brojalo 7 voditelja i 4 asistenta, a nadoknadu nedovoljnog kadra pokrivali su su terapeuti i stručni saradnici pri poslovnoj jedinici.

Tabela br. 6– Broj grupa po organizacionim jedinicama

BROJ GRUPA	DC TEŠANJ	DC ŽEPČE/ MAGLAJ	DC VISOKO	IO DC ZENICA
GRUPA NIŽI NIVO	/			/
GRUPA SREDNJI NIVO				/
GRUPA VIŠI NIVO				/

Sve grupe sadržavaju područje brige o sebi, socijalizacije i upoznavanja okoline, komunikacije, matematičko-logičkog područja ili senzomotornog razvoja kod najmladih, kreativnog izražavanja, te sporta i kretanja. S obzirom da je radna godina ovog Ođjeljenja je u periodu od septembra do augusta naredne godine, dva puta godišnje organizuju se kolektivni odmori za korisnike, odnosno raspustu, te je u izvještajnom periodu odmor od 3 sedmice bio u januaru.

Rad grupa je organizovan od ponedjeljka do petka, u periodu od 9.00 do 14.00 sati, zavisno od kapaciteta i mogućnosti organizovanja dolazaka djece dok je zbog covid19 preporuka rad sveden na tri sata direktnog rada sa korisnicima. Zbog tehničkih i kadrovskih teškoća i nedostataka da se rad grupe omogućisa voditeljom i asistentom, kako je predviđeno, radena je reorganizacija rasporeda rada uposlenika koji su privremeno preusmjerenina druge poslove kako bi se ova usluga što kvalitetnije mogla da pruži čime se obim usluga u sklopu njihovog primarnog rada umanjio.

U izvještajnom periodu ovaj vid usluge je i dalje bio reorganizovan na način da se šalju zadaci prilagodeno individualno za rad kod kuće određenom broju korisnika, te ostvaruje uska saradnja sa roditeljima ili članovima porodica koji te zadatke mogu da sprovedu.

Sa određenim brojem korisnika organizovan je direktni grupni rad sa boravkom od 3 sata i četiri korisnika po grupi u toku jednog dana.

Tabela br. 7– Pregled pruženih dodatnih usluga pri grupnom– edukacijsko rehabilitacijskom radu

Dodatne usluge grupnom radu	
SAVJETODAVNI RAD	186
PATRONAŽA	75
ULAZNA DIJAGNOSTIKA	34

3.2.1.2. Individualni rad terapeuta

Individualni rad terapeuta je pružen u izvještajnom periodu u sklopu svih poslovnih jedinica, a koje su organizovane kao dnevni centri, a sve zavisno od tehničkih i kadrovskih kapaciteta.

Ovaj vid usluge pružen je od strane 12 terapeuta na nivou Ustanove odnosno, 2 edukatora-rehabilitatora, 3 logopeda, 3 fizioterapeuta i 2 psihologa, te 3 logopeda pripravnika. Terapeuti su često raspoređivani na druge poslove usljed potrebe i davanja prednosti u realizaciji grupnog oblika rada zbog čega je umanjen broj pruženih usluga u njihovom individualnom radu. Pregled broja pruženih usluga dostupan u tabeli br. 2.

Prilog br. 8- Pregled broja terapeuta u sklopu Odjeljenja u radu sa djecom školskog uzrasta

TERAPEUT	DC TEŠANJ	DC ŽEPČE/ MAGLAJ	DC VISOKO	IO DC ZENICA
LOGOPED	1	2*	1	/
EDUKATOR- REHABILITATOR	1*	/	1*	/
PSIHOLOG	/	1	1	/
FIZIOTERAPEUT	1	1	1	1

* Napomena: Terapeuti obavljaju poslove voditelja PJ i druge poslove.

3.2.1.2.1. Edukacijsko-rehabilitacijski tretman

Individualni edukacijsko-rehabilitacijski tretman je u izvještajnom periodu realizovan je umanjeno zbog manjka kadra, odlaska na bolovanja te prerasporedom na druge poslove. Ovaj vid usluge je u izvještajnom periodu pružen za ukupno 20 korisnika na nivou Ustanove, te ostale poslove u sklopu grupnog edukacijsko-rehabilitacijskog rada. Pregled pruženih usluga dostupan je tabeli br. 2.

U vanrednim okolnostima u vrijeme pandemije savjetodavni rad edukatora-rehabilitatora je u saradnji za roditeljima značajnije korišten i kod korisnika iz grupnog edukacijsko-rehabilitacijskog rada.

Prilog br. 9- Pregled broja terapeuta u sklopu Odjeljenja u radu sa djecom školskog uzrasta

EDUKATOR- REHABILITATOR	DC TEŠANJ	DC ŽEPČE/ MAGLAJ	DC VISOKO	IO DC ZENICA
BROJ PRUŽENIH USLUGA	125	167	88	/
BROJ KORISNIKA	6	8	8	/

Edukator-rehabilitator u PJ Visoko i Tešanj pored toga obavlja druge poslove; voditelj grupe, voditelj poslovne jedinice kao i terapeut. Od mjeseca oktobra u Poslovnoj jedinici u Žepču kroz stručno usavršavanje i praćenje edukacijsko-rehabilitacijski rad obavljao je još jedan terapeut.

3.2.1.2.2. Logopedski tretman

Logopedski tretman za djecu za koju je procijenjena potreba ovog oblika rada i usluge je organizovan u svim poslovnim jedinicama, a sve u skladu sa tehničkim i kadrovskim kapacitetima. U Poslovnoj jedinici Tešanj usluge je pružao jedan logoped sa povratkom sa porodijskog bolovanja u januaru. Kroz usluge je pruženo 443 tretmana. U Poslovnoj jedinici Žepče/Maglaj ovaj vid usluge je pružan početkom godine od strane jednog terapeuta, a od mjeseca marta usluge su pružala dva terapeuta s obzirom na povratak uposlenice sa porodijskog odsustva, te je pruženo 487 tretmana.

U Poslovnoj jedinici u Visokom, shodno mogućnostima zbog uključnja terapeuta i u druge poslove grupnog oblika rada i asistiranja. Realizovano je ukupno 403 podsticajne jedinica.

Logopedski tretman koji je pružen djeci školskog uzrasta koja pohađaju redovne odgojno-obrazovne ustanove je vid usluga usljed potrebe i teškoća u govoru i komunikaciji, a podrška su i redovnom odgojno-obrazovnom radu. U vrijeme vanrednih okolnosti direktni rad preusmjeren je na online platforme i tretmane sa određenim korisnicima shodno potrebi i mogućnostima. Veći dio tretmana pružan je direktno ambulantno u prostorijama Dnevnih centara. Ukupno je pruženo 1367 usluge logopeda na nivou Ustanove sa djecom školskog uzrasta, a koje uključuju tretman, savjetovanje, rad u grupi, patronažne posjete te ulaznu dijagnostiku.

Prilog br. 10- Pregled pruženih usluga logopeda u sklopu Odjeljenja u radu sa djecom školskog uzrasta

LOGOPED	TRETMAN	RAD U GRUPI	SAVJETODAVNI RAD	PATRONAŽA	ULAZNA DIJAGNOSTIKA
BROJ PRUŽENIH USLUGA	1367	150	114	34	23

3.2.1.2.3. Fizioterapeutski tretman

Fizioterapeutski tretman pružen kroz 1393 tretmana, te 389 podsticaja grupnog rada, 53 sata savjetodavnog rada i 29 patronaža. Terapeuti su u svim poslovnim jedinicama u određenom kapacitetu bili raspoređivani na druge poslove u grupnom radu i asistiranju. Fizioterapeutski tretman pružen je korisnicima za koje je, uz prijedlog terapeuta, stručni tim donio odluku o potrebi pružanja tretmana, ali i na osnovu medicinskog mišljenja specijaliste. Usluge se pružaju individualno ili po potrebi u paru u trajanju od pola sata do 45 minuta.

Prilog br. 11– Pregled pruženih usluga fizioterapeuta u sklopu Odjeljenja u radu sa djecom školskog uzrasta

TERAPEUT	TRETMAN	RAD U GRUPI	SAVJETODAVNI RAD	PATRONAŽA
BROJ PRUŽENIH USLUGA	1393	389	53	29

3.2.1.3. Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja

U sklopu rada dnevnih centara pružane su usluge prevoza sa ograničenim kapacitetom i po procjeni. Usluge prevoza su organizovane shodno kapacitetima, karakteristikama područja i potrebama korisnika, a u kriterij na ostvarivanje prava na prevoz je korištenje ortopedskog pomagala u kretanju, socio-ekonomski status porodice i udaljenost od centra. Pored organizovanog prevoza prilagođenim vozilima, Ustanova u saradnji sa prevozničkim firmama organizuje dolazak korisnika javnim prevozom što ima zacilj iproces osamostaljivanja korisnika. Pored redovnih usluge terapeuta, organizuju se i sportske aktivnosti, pripreme za takmičenja i druženje u grupnom obliku, a ostvaruje se i saradnja sa lokalnom zajednicom.

U izvještajnom periodu organizovani su i susreti savjetodavnog karaktera sa roditeljima, te obilježeni značajni svjetski datumi.

Ostvarena je saradnja sa lokalnim zajednicama, realizovane zajedničke aktivnosti sa vršnjacima iz škola ili drugih organizacija, a sve u skladu sa epidemiološkom situacijom.

U sklopu Dječije nedjelje organizovane su različite aktivnosti gdje su bili uključeni i korisnici ovog Odjeljenja.

3.2.2. ODJELJENJE U RADU SA ODRASLIM OSOBAMA S POSEBNIM POTREBAMA

Pri ovom Odjeljenju usluge se pružaju u području radnog osposobljavanja, sociopedagoške stručne podrške, te zbrinjavanja i njege. U izvještajnom periodu usluge je koristilo 98 korisnika i to 15 u sklopu Poslovne jedinice Tešanj, 28 u sklopu Poslovne jedinice Žepče/Maglaj, 37 u sklopu Poslovne jedinice Visoko i 18 iz isturenog odjeljenja Dnevni centar Zenica.

U izvještajnom periodu rad je bio uskladen sa epidemiološkim mjerama i datom situacijom uz značajnu reorganizaciju, ali sa ustrajnošću za što optimalniji rad sa korisnicima.

Prilog br. 12-- Pregled broja korisnika po organizacionim jedinicama i uslugama

	DC TEŠANJ	DC	DC VISOKO	IO DC ZENICA	UKUPNO
		ŽEPČE/ MAGLAJ			
BROJ KORISNIKA	15	28	37	18	89
RADNO OSPOSOBLJAVANJE	15	28	28	12	83
GRUPA ZA ZBRINJAVANJE I NJEGU	/	/	9	6	15

3.2.2.1. Radno osposobljavanje i radionice

Program radnog osposobljavanja se realizuje prema uradenom godišnjem program i to u radionicama:

- Obrade i prerade tekstila,
- Domaćinstva,
- Obrade i prerade drveta,
- Održavanje vrta i dvorišta,
- Kreativno izražavanje.

Pomenuti program rada na mjesečnom nivou uključuje edukacijske aktivnosti usvajanja znanja i tehnika rada, te sticanja vještina, ali i praktičan rad pri izradi različitih proizvoda. U sklopu Radionice obrade i prerade tekstila izrađivani su različiti tekstilni predmet, asesoari, didaktički materijal za rad sa korisnicima, te oprema za rad u kuhinji. U Radionici obrade i prerade drveta izrađivao se didaktički materijal za potrebe rada sa djecom, proizvodi za kuhinju te dodatni ukrasi i sitni predmeti. Kroz područje Radionice Domaćinstva korisnici su se osposobljavali za poslove u kuhinji i održavanja radnog prostora. U izvještajnom periodu aktivnosti u skopu ove radionice nisu se realizovane zbog epidemioloških preporuka.

U radionici održavanja vrta i dvorišta aktivnosti početkom godine bile su usmjerene na poslove čišćenja snijega i priprema za proljetnu sjetvu i pripremu plasteničke proizvodnje. Značajne aktivnosti u svim radionicama odnosile su se na obuke samozaštite na radu i pružanja prve pomoći u slučaju ozljeda.

Usluge je koristilo ukupno 83 korisnika. U izvještajnom periodu korisnici su radili zavisno od mogućnosti, procjene ali i izbora porodice; ambulatno u prostorijama Ustanove ili su radne zadatke obavljali od kuće, sa jasnim i redovnim instrukcijama radnih instruktora i sociopedagoškom podrškom stručnjaka, kao i psihološkom podrškom porodici. Zadaci su davani individualno, online, donošenjem kući kroz patronažu polugotovih proizvoda ili drugim odgovarajućim načinima.

Prilog br. 13 – Pregled broja radioničkih područja kroz radno osposobljavanje

	DC TEŠANJ	DC ŽEPČE/ MAGLAJ	DC VISOKO	IO DC ZENICA	UKUPNO
BROJ KORISNIKA	15	28	28	12	83
RADIONICA DOMAĆINSTVO	/	/	/	/	0
RADIONICA OBRADBE I PRERADE DRVITA/ RADIONICA ODRŽAVANJA VRTA I DVORIŠTA	1	/	1	/	2
RADIONICA OBRADBE I PRERADE TEKSTILA	/	1	1	1	3
GRUPA ZA ZBRINJAVANJE I NJEGU	/	/	1	1	2

3.2.2.2. Grupa za zbrinjavanje i njegu

Rad grupe za zbrinjavanje i njegu namijenjen je korisnicima za koje se procijeni da ne mogu proći proces radnog osposobljavanja, odnosno da su njihove potrebe izraženije za njegovom i zbrinjavanjem. Ove grupe na nivou Ustanove su aktivne u Poslovnoj jedinici Visoko, te isturenom odjeljenju u Zenici. Rad ove grupe u izvještajnom periodu sa programom rada podrazumijevao je zimski odmor u trajanju od 3 sedmice i ljetni od 12 sedmica. Usluge je koristilo ukupno 15 korisnika, a prilagoden način rada u vrijeme pandemije je podnijela i ova grupa sa značajnim izmjenama i boravkom kod kuće. Pregled pruženih usluga u sklopu rada ove grupe dostupan je u tabeli broj.2 kroz presjek usluga stručnog saradnika.

3.2.2.3. Socio-pedagoška stručna podrška

Sociopedagoška stručna podrška pruža se svim korisnicima Odjeljenja u radu sa odraslim korisnicima sa posebnim potrebama. Stručni saradnik je podrška u radu radnih instruktora u aktivnostima radionica, ali, kroz individualni rad, pruža i dodatnu podršku korisnicima u procesu osamostaljiivanja u svakodnevnom životu. Ovaj vid podrške pružan je za ukupno 98 korisnika na nivou Ustanove, a posebno je značajno u periodu pandemije, kada je stručni saradnik redovno putem online aplikacija i telefonom komunicirao sa svim korisnicima i porodicama. Ovaj vid rada, u smanjenom obliku zbog rasporeda na druge poslove pružili su 2 stručna saradnika i 2 voditelja odjeljenja u radu sa odraslim osobama s posebnim potrebama koji obavljaju i te poslove. Podrška u radu radnim instruktorima nije numerisana i ona se kontinuirano, shodno potrebi provodila kroz rad.

3.2.2.4. Individualni rad terapeuta

Pri ovom Odjeljenju usluge individualnog rada primjeljuju se kod korisnika koji, zavisno od stanja, dijagnoze i stručnog medicinskog mišljenja doktora specijaliste, a uglavnom u području fizioterapije. Fizioterapeuti su pružili usluge za 29 odraslih korisnika u izvještajnom periodu. U ovaj vid rada uključena su 4 fizioterapeuta. Isti terapeuti rade i sa djecom školskog uzrasta u većem obimu, te obavljaju druge poslove (asistenta u grupnom obliku rada, asistenta u prevozu i sl.).

3.2.2.5. Ostale realizovane aktivnosti Odjeljenja

U izvještajnom periodu, pored redovnih aktivnosti i pružanja usluga, organizovanog prevoza i saradnje sa roditeljima, organizovani su i neformalni susreti korisnika na druženjima i zabavama, te interne obuke radnih instruktora.

U manjoj mjeri su realizovane planirane aktivnosti usljed vanrednih okolnosti sa epidemijom Covid 19.

4. Struktura korisnika usluga koja je koristila usluge Ustanove

U izvještajnom periodu usluge Ustanove koristilo je ukupno 395 korisnika, od kojih veći broj ima uspostavljenu dijagnozu, dok jedan dio korisnika, nije prošao proces kategorizacije i procjene stručne komisije, što je posebno izraženo kod djece predškolskog uzrasta sa teškoćama u govoru i komunikaciji.

Korisnici Ustanove u izvještajnom periodu su djeca i odrasli sa:

- kombinovanim smetnjama,
- intelektualnim teškoćama,
- cerebralnom paralizom,
- zaostajanjem u psihomotornom razvoju i
- poremećajem iz autističnog spektra.

5. Edukacija i savjetovanje za roditelje

Značaj saradnje sa roditeljima u terapijskom radu je neosporan, te se u izvještajnom periodu organizovao niz grupnih i individualnih susreta terapeuta i roditeljima shodno procjeni i potrebi ovakvog vida rada. Rad sa roditeljima pri Odjeljenju za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju djece s posebnim potrebama u Zenici je od velikog značaja te se realizuje u individualnom i grupnom obliku sa podrškom, edukacijom i usmjerenjem za rad. Roditelji imaju mogućnost traženja razgovora i savjetovanja sa terapeutom, planiranja rada kod kuće i zajedničkog određivanja ciljeva.

6. Saradnja sa lokalnom zajednicom

U izvještajnom periodu ostvarena je saradnja sa lokalnom zajednicom u vidu saradnje sa odgojno-obrazovnim ustanovama čiji učenici koriste usluge Ustanove, kulturno-sportskim institucijama, medijima i neformalnim grupama pojedinaca.

U značajnoj mjeri, prilagodeno vanrednom stanju, kroz saradnju sa lokalnom zajednicom i organizacijama koje su bile na raspolaganju porodicama i članovima društva u potrebi pokušalo se odgovoriti podrškom i umrežavanjem kako bi se olakšao izazovan i stresan period za sve, a posebno za porodice osoba s posebnim potrebama.

III OSTALE AKTIVNOSTI I RAD USTANOVE

I. Provođenje programa edukacije

Kroz planiranje rada Ustanove posebno se predviđaju programi edukacije uposlenika u cilju praćenja savremenog načina stručnog rada, organizacije rada u Ustanovi i unapređenja oblika pružanja usluga. Programi edukacije odnose se na stalne i postojeće uposlenike s ciljem daljeg stručnog usavršavanja i samim tim podržavanja kvalitativnosti rada. Pored edukacije radnika, planiraju se i programi za pripravnike koji uključuju sticanje radnog iskustva iz domena struke. Također, kroz dugogodišnju praksu prožimaju se saradnje sa obrazovnim ustanovama s ciljem sticanja studentske prakse.

S obzirom da je Ustanova relativno mlada i da se planira širenje obima i vrste usluge shodno potrebama korisnika i promjenama koje se nameću neophodno je stalno stručno usavršavanje i educiranje kadra kako bi se zadržala i unaprijedila kvaliteta stručnog rada.

Ustanova podržava, formalno kroz pravne akte, ali i kroz sprovođenje planiranih edukacijskih aktivnosti dodatna usavršavanja i edukacije uposlenika od administrativnih i tehničkih znanja u organizaciji rada Ustanove, do stručnih znanja terapeuta i njihovih dodatnih vještina.

U tom pravcu u 2021. godini završena je edukacija senzorne integracije za 4 terapeuta, nakon čega su sve četiri uspješno položila ispit i stekla zvanje senzornog pedagoga, organizovana edukacija za 6 uposlenika za provođenje tretmana uz korištenje Play attention opreme i tehnologije, te obuka logopeda za korištenje logopedskog aparata.

1.1. Pripravnički programi/stručno osposobljavanje i volontiranje

Ustanova je u toku izvještajnog perioda obezbijedila osposobljavanje radi sticanja radnog iskustva za 3 lica bez radnog iskustva i to na osnovu ugovora o stručnom osposobljavanju bez zasnivanja radnog odnosa. Radi se odva bachelora logopedije i jednombacheloru edukacije i rehabilitacije.

1.2. Saradnja sa visokoobrazovnim ustanovama i studentska praksa

Ustanovaje zauzela praksu saradnje sa visokoobrazovnim ustanovama i mogućnosti pružanja studentske prakse pri radu Ustanove. Ta saradnja je nastavljena sa Islamskim pedagoškim fakultetom Univerziteta u Zenici, te Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Univerziteta u Tuzli.

Pomenutim protokolima se nastavlja praksa da se studenti u određenom vremenskom periodu upoznaju sa načinima rada, te povremeno i sami učestvuju u određenim aktivnostima. Taj program studentske prakse planiran je i predviđen kroz definisanu superviziju čime je vrijednost tih aktivnosti veća i značajnija.

1.3. Potrebe i preporuke

Interesom da se prate aktuelni tokovi u radu u svijetu Ustanova nastoji da obezbijedi sve uslove, pomagala i opremu koja bi optimizirala uslove rada i pružanja usluga. Na tom putu cilj je nabaviti tehničku opremu poput aparata za neurofeedback terapiju, dodatne senzorne sobe u određenim poslovnim jedinicama, opremanje terapijskih prostorija dodatnim sadržajem i slično.

Shodno potrebama u praksi, Ustanova ima ambicije da radi na stručnom usavršavanju terapeuta za dodatno pružanje usluga kroz razne vidove terapijskog rada kao što su neurofeedback, porodično orijentisan rad i druge vidove specijalističkog rada zbog čega je potrebno predviđanje stavke u budžetu za takve programe, te dugoročno planiranje primjene u radu.

Prepoznavanjem potrebe djelovanja u pravcu pružanja podrške djeci sa posebnim potrebama koja pohađaju redovni obrazovni sistem ali trebaju dodatni podsticaj potrebno je planiranje širenja kapaciteta ovakvog oblika rada s obzirom na potrebe u praksi, te prisnije saradnje sa Ministarstvom za obrazovanje, nauku, kulturu i sport. Ustanova, s tim ciljem, predviđa obuku stručnih lica za takav oblik rada u budućnosti.

Kako je saradnja sa roditeljima od ključne važnosti u području edukacijsko-rehabilitacijske, psihološke, socijalne ili medicinsko-terapijske podrške potrebno je stalno usavršavanje terapeuta sa savremenim metodama i pristupima u radu sa roditeljima i porodicom na čemu Ustanova radi sa velikim značajem.

2. Mjere anti-korupcije

Iako se korupcija može pojaviti u svakom dijelu društva u kojem se donose odluke, najštetnije posljedice ima korupcija u javnom sektoru, uključujući i nosioce javnih ovlaštenja. Strategija, koja je usmjerila ovakve mjere i područje rada naše Ustanove, polazi od toga da će prioriteti, prevashodno, biti usmjereni na borbu protiv korupcije u javnom sektoru, odnosno u institucijama BiH.S obzirom na to da je korupcija uvijek u vezi sa procesom donošenja odluka, Ustanova u svom radu poštuje princip i načelo tome da proces donošenja odluka bude u što manjoj mjeri prepušten slobodnoj procjeni donosilaca odluka. Umjesto toga, provodi se odlučivanje u jasno definiranoj proceduri, na osnovu preciznijih kriterija i uz otvorenost procesa ka javnosti.

U tom pravcu pri prijemu uposlenika, odabiru saradnika i provođenju procesa javne nabavke imenuju se komisije sa više članova koji po jasno određenim kriterijima donose odluke i izbore koji određuju rad Ustanove.

2.1. Komisija za anti-korupciju

S obzirom da je osnivač Ustanove Zeničko-dobojski kanton, te da je resorno Ministarstvo za rad i socijalnu politiku nadležno za praćenje rada, sva djelovanja anti-koruptivnih komisija na nivou kantona sa svim svojim aktivnostima imaju uticaja na rad u Ustanovi.

2.2. Komisija za javnu nabavku

Poštujući zakonsko-pravne odredbe i smjernice prilikom provođenja plana javnih nabavki u Ustanovi se imenuju potrebne komisije koje po protokolu sprovode cijeli proces izbora ponuđača.

3. Programi prevencija i promocije

Ustanova se u svome radu oslanja i na provođenje mjera programa prevencije u društvu, a koje se odnosi na podršku porodici kao ćeliji društva, te prevenciji eventualnih poremećaja u razvoju i javljanja sekundarnih poremećaja i teškoća, kao i savjetodavnom radu i podršci u procesu integracije i inkluzije u društvo. Pored toga, Ustanova svojim radom preventivno djeluje na polju deinstitutionalizacije i smještaja u ustanove zavodskog tipa.

Na tom tragu, Ustanova je organizovala u decembru u kooperaciji sa Fondacijom "Muharem Berbić" gala večer na kojoj se promovisao rad i potreba daljeg unapređenja socijalne politike u našoj zajednici.

3.1. Preventivna politika

Ustanova će kontinuirano nastaviti da obavlja aktivnosti primarne odnosno univerzalne i selektivne prevencije u nastojanju da odgovori na aktuelne psihosocijalne potrebe i probleme djece i odraslih s posebnim potrebama sa područja Zeničko-dobojskog kantona. Cilj preventivnih aktivnosti je smanjenje mogućnosti pojavljivanja društvenih problema kroz slabljenje faktora rizika i jačanja uticaja zaštitnih faktora kod pojedinaca i grupa te poticanje traženja i nalaženja pomoći čim se poteškoća prepozna.

Planirane preventivne aktivnosti su postavljene na način da obuhvataju cijelu porodicu i njene članove od najranijeg uzrasta do osoba starije životne dobi.

U realizaciji ovih programskih aktivnosti koriste se metode grupnog preventivnog rada, radionice i drugi oblici interaktivnog učenja te inovativni načini prenošenja znanja, vještina i poruka uz korištenje savremenih alata poput multimedijalnih sadržaja i društvenih mreža/interneta. Pored planiranih aktivnosti Programom radaučestvujeći u svim drugim preventivnim aktivnostima koje iniciraju institucije, organizacije i pojedinci.

4. Projektna aktivnosti, donacije i saradnja

U 2021. godini Ustanova je kroz saradnju, donacije i zajedničke projekte ostvarila značajne rezultate s ciljem unapređenja kvalitete rada, nabavkama opreme i organizovanjem specifičnih edukacija uposlenika. U tu svrhu utrošeno je 43.981,00 KM.

Ustanova je uložila značajne napore da kroz dodatna finansiranja projektnih prijedloga ostvari saradnju i ostvari partnerstvo za finansierima i donatorima čime se ostvaruju ranije postavljeni ciljevi.

Početkom godine uz već ranije dogovaranu saradnju Udruženje odnosno asocijacija „Nesi“ iz Australije finansirala je nabavku asistivne tehnologije odnosno savremenog sistema u tretmanu djece sa deficitom pažnje. Vrijednost ove opreme je 9.200,00 KM i od velikog je značaja za rad Ustanove.

PROJEKTI I DONACIJE 2021.			
RB	NAZIV PROJEKTA	FINANSIJER/ PARTNERI	IZNOS odobrenih sredstava u KM
1	Play attention sistem u radu terapeuta	Asocijacija „Nest“ Australija	9.200,00
2	Nabavka Logopedskog aparata*	Raiffeisen banka	2.500,00
3	Senzorna soba	IVZ u BiH	500,00
4	Priručnik za rad kod kuće – štampanje autorskog rada uposlenika Ustanove	Ministarstvo za obrazovanje, nauku i kulturu ZDK	700,00
5	Nabavka materijala za Radionice obrade i prerade tekstila	JP BiH Pošte	1.000,00
6	U partnerstvu sa prirodnom – nabavka reprov materijala za rad sa korisnicima	Ministarstvo za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline	3.000,00
7	Muzikoterapija i muzičke radionice u Ustanovi	AMUS Sarajevo	6.619,00
8	Radionica za šivenje i izradu lutki u narodnoj nošnji	Ured potpredsjednice FBiH	1.000,00
9	Dječija nedjelja 2022	Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK, Vlada ZDK	2.500,00
10	Logopedski aparat (donacija)	Termoelektrane Heiderberg Kakanj	4.577,00
11	VOLKSWAGEN Polo (donacija)	Ministarstva unutrašnjih poslova ZDK	5.400,00
12	Namještaj za dnevni boravak (donacija)	JYSK BiH	1.885,00
UKUPNO			43.981,00 KM

Tokom 2021. godine sproveden je projekat opremanja „Senzorne sobe“ u PJ Žepče/Maglaj, apliciran i odobren u 2020. godini, a čije je finansiranje podržalo Federalnog ministarstva za raseljena lica i izbjeglice, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice ZDK. Pored toga, 4 terapeuta su završila godišnju edukaciju i stekli zvanje senzornog pedagoga certificiranog za provođenje tretmana senzorne stimulacije. U 2021. godini napori su nastavljeni na opremanje senzorne sobe u PJ Visoko.

Ove aktivnosti su od izuzetnog značaja za unapređenje rada i praćenje svjetskih standarda rada.

Projekat započet u 2020. godini, a realizovan u 2021. odnosio se i na dodatno opremanje igrališta u sklopu dnevnih centara, a podržano od strane BiH Telecom-a u iznosu od 4.992,00 KM.

Nabavku kućnog pedagoškog aparata uz edukaciju zaposlenika za korištenje istog u projektu je podržala Raiffeisen banka, a ostatak potrebnih sredstava usmjeren je kroz donaciju Termoelektrane Heidelberg Kakanj u iznosu od 4.577,00 KM. U 2021. godini Ustanova je kroz radove zaposlenika pripremila smjernice za rad roditelja kod kuće u vidu priručnika, a čije je štampanje podržalo Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta ZDK.

U procesu nabavke repromaterijala, opreme i materijala za rad kroz različite projekte Ustanovu su podržali Ministarstvo za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline, Ured potpredsjednice FBiH, te JP BiH Pošte.

Nabavku muzičkih instrumenata za muzikoterapiju u Ustanovi podržao je AMUS Sarajevo.

Ustanova je u 2021. godini ostvarila značajnu saradnju sa Ustanovama socijalne i zdravstvene zaštite na području BiH ali i šire. Kroz aktivnosti poslovnih jedinica ostvarile su se saradnje sa lokalnim udruženjima, obrazovnim i predškolskim ustanovama.

Ustanova je u junu ove godine potpisala memorandum o saradnji sa uspješno ostvariti saradnju sa JU Zavod za odgoj i obrazovanje osoba sa smetnjama u psihičkom i ljelesnom razvoju Tuzla i ujedno se desila i prva posjeta zaposlenika ovog Zavoda Odjeljenju rane intervencije Zenica.

Podršku radu Ustanove kroz donacije podržala su pravna i privatna lica kroz različite nabavke potrošnog materijala i poklon paketića za korisnike. Značajnu donaciju – putničko vozilo VOLKSWAGEN Polo 2003. godišta, sa procijenjenom vrijednosti od 5.500,00 KM Ustanovi je doniralo Ministarstvo unutrašnjih poslova ZDK.

Za potrebe organizovanja vannastavnih aktivnosti, prijema gostiju, stavljanja u funkciju čitaonice za korisnike trgovinski lanac Jysk BiH opremio je prostoriju dnevnog boravka Dnevnog centra Žepče/Maglaj u vrijednosti od 1.885,00 KM.

Značajan iskorak kroz nabavke opreme, razmjenu iskustva, edukacije te započet proces izrade jedinstvene baze podataka i softverskog programa za obradu kroz Učešće u projektu IPA Fonda.

4.1. Učešće Ustanove u projektu IPA fonda

Ustanova je aplicirala 2018. godine za finansiranje projektnog projekta kroz PROGRAM CROATIA- BOSNIA AND HERZEGOVINA –MONTENEGRO 2014–2020. U 2021. godini, nakon odobravanja učešća ustanove kao ravnopravnog partnera, počinje realizacija aktivnosti. Pun naziv projekta je Equality, Respect, Rights= Social Satisfaction ili Jednakost, Poštovanje, Prava= Društveno zadovoljstvo. Ukupan iznos dodijeljenih sredstava za našu Ustanovu je 81.841,60 EUR kroz cijeli period realizacije.

U 2021. godini Ustanova je kroz ovaj projekat nabavila 3 CNC mašine za rad sa odraslim korisnicima u Radionici za obradu i preradu drveta. Na tom putu organizovane su edukacije zaposlenika za korištenje istih.

Pored toga, urađena je značajna nabavka tehničke opreme za rad terapeuta i administracijsku podršku u vidu specijalizovanog desktop računara za bazu podataka korisnika Ustanove, printera i skenera, web kamere, digitalnog profesionalnog fotoaparata i 4 laptopa za rad terapeuta.

Jedan od najznačajnijih doprinosa u ovom projektu je izrada softverskog programa sa jedinstvenom bazom podataka koji će koristiti svi uposlenici i unapređenjem rada sa stručnom dokumentacijom i informacijama o provođenju usluga. Ovaj projekat se nastavlja u 2022. godini.

Pored nabavki u 2021. godini kroz ovaj projekat organizovano je nekoliko studijskih posjeta i razmjena iskustava u radu u Crnoj Gori i Hrvatskoj. Pored toga organizovana je dvodnevna konferencija u kojoj je Ustanova uzela ulogu domaćina, omogućila je promociju rada Odjeljenja za rano podsticanje razvoja i ranu intervenciju djece s posebnim potrebama kao i rada Dnevnih centara.

4.2. Projekat Dječija nedjelja 2021.

Višegodišnjim iskustvom Ustanove u programima obilježavanja Dječije nedjelje Ministarstvo za rad i socijalnu politiku ZDK je putem Vlade ZDK dalo povjerenje i u 2021. godini za provođenje aktivnosti na nivou Zeničko-dobojskog kantona

U periodu od 04.-10.10.2021. godine kroz aktivnosti projekta sproveden je veći broj radionica, edukativnih i zabavnih sadržaja na području cijelog Kantona.

Ovaj projekat je još jedna aktivnost u vizu uspješne saradnje sa resornim Ministarstvom za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK.

U projekat su bili uključeni partneri djeca i mladi školskog uzrasta i partnerskih lokalnih škola, ustanova kulture, te zdravstvenih ustanova.

Aktivnosti su se sprovodile prema slijedećem rasporedu:

- Promocija sporta kroz temu- Imam pravo na sport- Stadion Juke- Visoko,
- Promocija potrebe za obrazovanjem kroz temu- Imam pravo na obrazovanje- aktivnosti u OŠ „Kulin Ban“ Visoko,
- Promocija prava na sigurnost- Imam pravo na sigurnost u saobraćaju - aktivnosti u lokalnoj zajednici u saradnji u MUP- Policijska stanica Visoko,
- Promocija prava na kulturu i sadržaj- Imam pravo na kulturu- aktivnosti u Gradskoj biblioteci u Visokom,
- Imam pravo na zdravlje- posjeta i druženje u stomatološkoj ordinaciji u Visokom,
- Druženje sa članovima Omladinske i lutkarske scene Bosanskog narodnog pozorišta Zenica uz izvođenje generalne probe predstave „Petar Pan“,
- Kreativne i edukativne radionice djece sa i bez poteškoća u Dnevnom centru Žepče/Maglaj.
- Upriličen prijem zvaniča, organizovana Centralna manifestacija,
- Organizovana promocija rada Odjeljenja za rano podsticanje i ranu intervenciju,
- Organizovana posjeta i radni sastanak Odjeljenja za rano podsticanje i ranu intervenciju u Domu zdravlja Žepče s ciljem razmjene iskustva i aktivnosti.

Centralna manifestacija kao ovogodišnje glavno obilježavanje Dječije nedjelje omogućila je bogat zabavni i edukativni sadržaj za djecu i mlade, ali i goste.

Kroz realizaciju aktivnosti uradene su nabavke za rad Radionica za obradu i preradu tekstila i to dvije suplimacijske prese i dvije prese za tekstil. Ovom nabavkom omogućen je rad sa bogatijim sadržajem štampanja na proizvodima koje korisnici rade. Pored nabavke organizovane su potrebne edukacije za korištenje navedene opreme.

Vrijednost cjelokupnog projekta iznosi 8.372,59 KM, od čega je Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK podržalo projekat sa iznosom od 7.500,00 KM.

5. Rezime

Kako je već istaknuto, tokom većeg dijela izvještajnog perioda godine pandemija uzrokovana novim koronavirusom je umnogome nastavila da utiče na uslove i okvire pružanja usluga te stvara potrebu za izmjenom plana rada Ustanove za 2021. godinu.

Koncept i način rada su bili prilagođeni novonastaloj situaciji, u smislu da je pružanje usluga korisnicima raden u ograničenom obliku, ali i putem alternativnih načina (online platforme, savjetodavni rad, patronažni rad), a koji se nisu koristili kao primarni do sada.

Ustanova je uz mnogo napora uspjela održati kvalitet u pružanju usluga, a pokazatelj istog je sprečavanje nastanka regresije kod samih korisnika.

Javna ustanova Centar za djecu i odrasle osobe s posebnim potrebama Zeničko dobojskog kantona u daljem radu ima zadatak da radi na stalnom poboljšavanju uslova za rad, pružanje usluga postojećim i novim korisnicima.

Za pomenuto održavanje kvaliteta, neophodno će biti angažovanje dodatnog educiranog i stručnog kadra za rad sa osobama s posebnim potrebama.

Kada su u pitanju ostali resursi koji služe za pružanje usluga korisnicima, jedan od primarnih zadataka u narednom periodu će biti nabavka specijalizovanih motornih vozila za prevoz korisnika. Namjera nabavke specijalizovanih motornih vozila će se vršiti putem donacija, projekata uz sufinansiranje Vlade ZDK i ličnog učešća Ustanove.

Pored toga, jedan od ciljeva Ustanove jeste obezbjeđenje sigurnog izvora prihoda koji će adekvatno pokrivati sve potrebe Ustanove, a čime će se omogućavati potreban nivo kvalitete i dostizanje standarda aktuelnih u svijetu.

Od velikog je značaja zadržati dobru saradnju i politiku sa resornim Ministarstvom za rad i socijalnu politiku ZDK.

IV IZVJEŠTAJ O EKONOMSKO FINANSIJSKOM POSLOVANJU

Financijsko poslovanje

SKRAĆENI BILANS STANJA NA DAN 31.12.2021. godine

Tabela 1:

OPIS	NAPOMENA	2021.	2020.
AKTIVA:			
STALNA SREDSTVA		339.993	296.908
Nematerijalna sredstva		6236	269
Ostala nematerijalna sredstva		169	269
Avansi i nematerijalna sredstva u pripremi		6067	
Nekretnine, postrojenja i oprema		333.757	296.639
Postrojenja i oprema		321.624	296.639
Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi		12.133	
Zalihe i sredstva namijenjena prodaji		827	5.492
TEKUĆA SREDSTVA		293.268	159.595
Gotovina i gotovinski ekvivalenti		86.040	69.717
Sredstva na transakcijskim i u blagajni		86.040	69.717
Kratkoročna potraživanja		205.683	189.878
Potraživanja iz budžeta			189.878
Aktiva vremenska razgraničenja		1.545	
UKUPNO AKTIVA		634.088	561.995
PASIVA:			
KAPITAL		382.930	313.383
Osnovni kapital		51.250	51.250
Neraspoređena dobit ranijih perioda		262.132	249.085
Neraspoređena dobit izvještajne godine		69.548	180.637
Gubitak ranijih godina			167.589
Gubitak tekuće godine			
DUGOROČNE OBAVEZE			30.838
Dugoročna razgraničenja			30.838
KRATKOROČNE OBAVEZE		105.802	99.926
Obaveze iz poslovanja		6.588	6.705
Primitveni avansi		333	
Dobavljači u zemlji		6.255	6.705
Obav. po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih		97.939	92.194
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih		84.952	82.330
Obaveze za ostala primanja zaposlenih		12.987	9.864
Druge obaveze		1.275	1.027
PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA		145.356	117.848
UKUPNO PASIVA		634.088	561.995

SKRAĆENI BILANS USPJEHA NA DAN 31.12.2021. godine

Tabela 2:

OPIS	NAPOMENA	2021.	2020.
DOBIT ILI GUBITAK PERIODA			
POSLOVNI PRIHODI I RASHODI			
Poslovni prihodi		1.507.021	1.537.606
prihodi iz drugih izvora		1.507.021	1.537.606
Poslovni rashodi		1.432.148	1.340.049
materijalni troškovi		56.112	41.532
Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja		1.169.718	1.121.977
Troškovi proizvodnih usluga		13.871	9.815
Amortizacija		71.907	70.241
Nematerijalni troškovi		120.540	96.484
Dobitak od poslovnih aktivnosti		74.873	197.557
Gubitak od poslovnih aktivnosti			
Finansijski prihodi			6.014
Finansijski rashodi			7
Ostali prihodi i dobici			2.410
Ostali rashodi i gubici		5.525	26.792
Prihodi iz osnove promjene rač.politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda			1.455
Rashodi iz osnove promjene rač.politika i ispravki neznač. grešaka iz ranijih perioda			
Neto dobitak perioda		69.548	180.637
Neto gubitak perioda			

Kumulativ finansijskog rezultata zaključna sa 31.12.2021.

<i>Ukupni rashodi u tekućoj godini</i>	<i>1.437.473</i>
<i>Ukupni prihodi u tekućoj godini</i>	<i>1.507.021</i>

Rezultat poslovne godine **69.548**

Napomena 1. STALNA SREDSTVA

1.1. Nematerijalna stalna sredstva

U okviru nematerijalnih sredstava priznatih u visini od 6.236KM evidentirano je:

- softver za knjigovodstvo neotpisane vrijednosti 169KM (nabavne vrijednosti 500 KM i ispravke vrijednosti 331 KM) te
- stalno sredstvo u pripremi softverska baza korisnika (čija je realizacija planirana u okviru IPA CBC projekta) u iznosu od 5.867 KM i 200KM dugog avansa za izradu baze.

1.2. Neekstanzivna postrojenja i oprema

	Računari i ostala oprema	Namještaj	Transportna sredstva	Ukupno
Nabavna vrijednost	146.821	342.473	164.823	654.117
Ispravka vrijednosti	35.766	209.231	87.496	332.493
Neotpisana vrijednost	111.055	133.242	77.327	321.624

*Stalna sredstva su amortizovana 50,83%

U 2021. godini najznačajnije promjene na stalnim sredstvima su bile povećanja:

- pozicije računari i ostala oprema u iznosu od 88.472 KM,
- pozicije namještaja u visini od 2.820 KM,
- pozicije transportnih sredstava u visini od 5.500 KM te
- dati avans za nabavku opreme Neuro feed back-a u visini od 12.133KM.

U toku 2021. godine na poziciji nekretnine, postrojenja i oprema, promjene koje su se desile najvećim dijelom odnose se na nabavke koje su realizovane u okviru projekata i to nabavke u iznosu od 79.554 KM i ostale nabavke u iznosu od 8.918 KM. Struktura nabavki:

- nabavke u okviru IPA CBC projekat: CNC mašine u iznosu od 38.700 KM, računarska i ostala oprema 8.121 KM
- opremanje senzorne sobe u DC Žepče u visini od 23.283 KM projekat 2020. godina Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice ZDK
- igralište u DC Žepče iz projekta BH Telecom-a u visini od 4.756 KM
- logopedski aparat nabavljen iz projekta Cementare Kakanj u iznosu od 4.694KM
- nabavke video nadzora, klime, printeri i ostala oprema u iznosu od 8.918 KM.

Napomena 2. ZALIHJE

U okviru zaliha evidentirane su zalihe hrane po skladištima u Dnevnim centrima.

Napomena 3. TEKUĆA SREDSTVA

TEKUĆA SREDSTVA	2021.	2020.
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	86.040	69.717
Kratkoročna potraživanja	205.683	189.878
Aktivna vremenska razgraničenja	1.545	0
UKUPNO	293.268	259.595

3.1. gotovina i gotovinski ekvivalenti su sredstva na transakcijskom računu i blagajni Ustanove.

GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTNI	31.12.2021
Gotovina i gotovinski ekvivalenti- glavni račun	1.002
Gotovina- namjenski račun (podračun donacije)	57.915
Gotovina- namjenski račun (podračun IPA projekat)	27.002
Gotovina u blagajni	117
Devizni račun	4
UKUPNO	86.040

Gotovina- namjenski račun (podračun) su sredstva prikupljena po projektima i donacijama, a koji će se realizovati u periodu 2022/2023 godina sa posebnim osvrtom na podračun za IPA projekat.

3.2. Kratkoročna potraživanja na 31.12.2021. godine iznose 205.683 KM

Zeničko dobojski kanton, po trebovanju za 12/2021	94.167
Potraživanja za refundaciju bolovanja	9.210
Ostala potraživanja	792
Potraživanja od općina i gradova ZDK	100.492
Ostala potraživanja	1.022
UKUPNO	205.683

Pregled potraživanja od općina i gradova ZDK na dan 31.12.2021. godine:

Naziv	Iznos duga u KM na 31.12.2020.	Iznos duga u KM na 31.12.2021.	Potvrda potraživanja Izvodom otvorenih stavki	Napomena	Datum i broj Ugovora
Općina Olovo	4.000,00	1.500,00	IOS potvrđen	Dug se odnosi na 5 mjeseci 2022. godine	Ugovor broj: 01-49-115/21 od 06.05.2021.
Općina Maglaj	8.250,00	14.750,00		Preostali dug iz prethodnih perioda iznosi 4.750KM i dug za 12 mjeseci 2021. godine od 10.000KM	Ugovor broj: 01-49-34-1-2/21 od 30.04.2021.
Općina Zavidovići	0,00	6.000,00		Općina Zavidovići je izmirila svoje obaveze u 2022. godini	Ugovor broj: 01-49-126-1/21 od 27.05.2021. godine
Općina Žepče	8.675,00	12.350,00	IOS potvrđen	Dug za 6 mjeseci 2021. godine	Ugovor broj: 01-49-6-15/20 od 30.02.2020. godine
Općina Vareš	30.583,00	22.750,00	IOS potvrđen	Dug za period januar-decembar 2021. godine i preostalo dugovanje iz 2020. godine od 9.750 KM	Ugovor broj: 01-49-14/21 od 12.07.2021. godine
Grad Visoko	0,00	6,00	IOS potvrđen	Grad Visoko izmirio svoje obaveze za 2021. godinu.	Ugovor broj: 01-49-130-1/21 od 10.06.2021. godine
Općina Breza	30.251,00	30.600,00		Dug za period januar-decembar 2021. godine od 16.800KM i preostalo dugovanje iz 2020u iznosi od 13.800KM	Ugovor broj: 01-49-105/21 od 21.04.2021.
Općina Tešanj	3.333,00	3.333,00	IOS potvrđen	Dug za 12/2021 koji je plaćen u 2022. g.	Ugovor broj: 01-49-58/21 od 02.03.2021. godine
Općina Usora	100,00	100,00	IOS potvrđen	Dug za decembar 2021. godine, koji je plaćen u 2022. godini	Ugovor broj: 01-49-101/21 od 19.04.2021. godine
Općina Kakmaš	4.109,00	4.109,00		Dug za decembar 2021. godine, koji je plaćen u 2022. godini	Ugovor broj: 01-49-104/21 od 21.04.2021. godine
Općina Doboj Jug	0,00	0,00	IOS potvrđen	Općina Doboj Jug izmirio svoje obaveze za 2021. godinu i preplatio 2 mjeseci (333,32)	Ugovor broj: 01-49-101/21 od 19.04.2021.
UKUPNO	69.301	100.492			

Napomena 4. KAPITAL

	2020.	2021.
KAPITAL UKUPNO	313.383	382.930
Osnovni kapital	51.250	51.250
Neraspoređena dobit ranijih perioda	249.085	262.132
Neraspoređena dobit izvještajne godine	180.637	69.548
Gubitak ranijih godina	(167.589)	

Poziciju kapitala po strukturi čini upisani kapital korigovan za rezultate poslovanja kroz periode.

Napomena 5. KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih obaveza

	2020.	2021.	INDEX
Obaveze iz poslovanja	6.705	6.588	98
Dobavljači u zemlji	6.705	6.255	93
Primljeni avansi		333	
Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih	92.194	97.939	106
Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća	82.330	84.952	103
Obaveze za ostala primanja zaposlenih	9.864	12.987	132
Druge obaveze	1.027	1.275	124
KRATKOROČNE OBAVEZE	99.926	105.802	106

5.1. Obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze prema dobavljačima u iznosu od 6.255 KM i najvećim dijelom su obaveze evidentirane po računima za 12/2021 godine.

Ove obaveze su u 2020. godini činile 6,71% ukupnih kratkoročnih obaveza, dok u 2021. godini čine 5,91% ukupnih obaveza.

Obaveze za primljene avanse u iznosu od 333 KM odnose se na primljene avansne uplate od Općine Doboj Jug.

5.2. Obaveze po osnovu plaća, naknada plaća i ostalih primanja zaposlenih u iznosu od 97.939 KM odnose se na obaveze prema uposlenicima za mjesec decembar 2021. godine i se

- Neto plaće u iznosu od 49.516 KM,
- Pripadajući porezi i doprinosi 35.436 KM,
- Topli obrok za mjesec decembar 10.178 KM,
- Naknada za prevoz uposlenika 2.809 KM,

5.3. Druge obaveze evidentirane u iznosu od 1.275 KM odnose se na naknade za prvostepene stručne komisije za ocjenjivanje sposobnosti i razvrstavanje djece i mladih omeđenih u fizičkom ili psihičkom razvoju sa pripadajućim porezima i doprinosima.

6. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA – ova pozicija obuhvata vrijednosti priznate za stalna sredstva donirana ili nabavljena iz projekata i donacija u iznosu od **135.737 KM**. Na kraju obračunskog perioda razgraničenja za stalna sredstva se umanjuju za troškove amortizacije koji se priznaju u prihode tekuće godine.

U okviru ove pozicije također su evidentirani i unaprijed naplaćeni prihodi u iznosu od **9.619 KM**, a odnose se na primljena sredstva od projekta AMUS u iznosu od 6.619 KM te sredstva od projekta „u saradnji s prirodom“ u iznosu od 3.000 KM koje je uplatilo je Ministarstvo za prostorno uređenje, promet, komunikacije i zaštitu okoline ZDK. Sredstva će u narednom periodu biti utrošena u skladu sa uslovima iz projekata te priznata u skladu sa aktualnom osnovom računovodstva sučeljavanja prihoda i rashoda.

7. STRUKTURA PRIHODA

Opis	2020.	2021	INDEX
Poslovni prihodi	1.537.606	1.507.021	98
Ostali prihodi	8.424		
Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika	1.455		
Svega	1.547.485	1.507.021	97

7.1. Poslovni prihodi

U okviru poslovnih prihoda evidentirani su:

- **Prihodi u visini od 1.130.000 KM** koji se odnose na sufinansiranje djelatnosti od strane Zeničko-dobojskog kantona i za koje Ustanova ispostavlja mjesečna trebovanja (12 mjeseci po 94.166 KM),
- **Prihodi koji se odnose na sufinansiranje djelatnosti od strane Općina ZDK i Grada Visoko**, a koji su priznati u ukupnom iznosu od **239.014 KM** (Grad Zenica ni u 2021. godini nije učestvovao u sufinansiranju Ustanove),
- **Prihodi od poticaja za zapošljavanje** – priznati u ukupnom iznosu od **49.270 KM** odnose se na sufinansiranje zapošljavanja po projektima i ugovorima,
- **Prihodi od projekata, donacija i sponzorstva** – priznati u visini od **25.705 KM** i odnose se na donacije u novcu, hrani, materijalu te raznim projektima.
- **Prihodi – ostali prihodi evidentirani u okviru sintetičkih konta grupe 65 u visini od 63.032 KM**, odnose se na naplate po osnovu štete od osiguranja, priznate prihode kao prenos sa razgraničenih prihoda za donirana stalna sredstva, refundacije bolovanja i sl.

8. STRUKTURA RASHODA

Opis	2020.	2021.	INDEX
Poslovni rashodi	1.340.049	1.432.148	107
Finansijski rashodi	7	0	
Ostali rashodi	26.792	5.325	20
Svega	1.366.848	1.437.473	105

U 2021. godini prema naprijed navedenoj strukturi je vidljivo da su poslovni rashodi uvećani za 92.099 KM što čini 5% ukupnih prihoda.

8.1. Poslovni rashodi čine 99% ukupnih rashoda, a njihova struktura je sljedeća:

Trošak	2020.	2021.	INDEX
Utrošene sirovine i materijal	14.181	20.035	
Utrošena energija i gorivo	24.752	32.554	
Otpis sitnog inventara, ambalaže i autoguma	2.599	3.523	
Materijalni troškovi svega	41.532	56.112	135
Troškovi plaća i naknada plaća uposlenima	991.319	991.507	100
Troškovi ostalih primanja, naknada i prava uposlenih	133.133	172.591	130
Troškovi naknada ostalim fizičkim licima	8.488	17.310	204
Troškovi uposlenih svega	1.132.939	1.181.408	104
Transportne usluge – prevoz korisnika	4.904		
Usluge održavanja	1.768	8.801	
Troškovi ostalih usluga	3.143	5070	
Troškovi proizvodnih usluga svega	9.815	13.871	141
Amortizacija nematerijalnih i materijalnih sredstava	70.241	71.907	102
Troškovi neproizvodnih usluga (komunalne i sl.usl)	60.496	79.444	131
Troškovi premije osiguranja	4.852	3.089	
Troškovi platnog prometa	3.314	3.636	
Troškovi poštanskih i telekomunikacionih usluga	15.066	14.315	
Troškovi poreza, naknada, taksi i dr.dažbina	69	469	
Ostali nematerijalni troškovi	1.725	7896	
Nematerijalni troškovi svega	25.026	29.406	118
Ukupno	1.340.049	1.432.148	107

8.2. Ostali rashodi priznati u visini od 5.325 KM obuhvataju:

Rashodi i gubici na zalihama priznati su u visini od 5.325 KM, a odnose se na rashodovanja na zalihama usljed krala, kvara, loma i sl i datih donacija po odlukama Upravnog odmora.

DIREKTOR

Nurdehan Šahinović

V PRILOG

Prilog 1. Pregled šeme organizacijske strukture Ustanove

Prilog 2. Bilans stanja

Prilog 3. Bilans uspjeha

JU CENTAR ZA DJECU I ODRASLE OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA ZDK

4218864080006

Zenica, Salha Cakana Mulalica br.5

Sjedište: ul. Džemal Bijedića 103

Djelatnosti socijalne zaštite bez smještaja za starije osobe i osobe s invaliditetom

Djelatnost

ASA Banka d.d. Sarajevo

Naziv banke

1340100000381718

Broj računa

Godišnja izvješćna za 2021. godinu

88.10

Sifra djelatnosti od ICD Bje-2010

Sifra djelatnosti po SAD

103

Sifra opštine

BILANS STANJA

(za pravna lica koja vode knjigovodstvo u skladu sa kontnim okvirom za privredna društva)
na dan 31.12.2021. godine

Grupa konta, konto	POZICIJA	Bilješka	Oznaka za AOP	IZNOS tekuće godine				IZNOS prethodne godine (neto)
				Bruto	Ispravka vrijednosti	Neto (5-6)	7	
1	2	3	4	5	6	7	8	
	AKTIVA							
	A) STALNA SREDSTVA I DUGOROČNI PLAGSMANI							
01	I. Nematerijalna sredstva (003 do 007)			672.817	332.824	339.993	296.908	
010	1. Kapitalizirana ulaganja u razvoj			6.567	331	6.236	269	
011	2. Koncesije, patenti, licence i druga prava			0	0	0	0	
012	3. Goodwill			0	0	0	0	
013, 014	4. Ostala nematerijalna sredstva			500	331	169	0	
015, 017	5. Avansi i nematerijalna sredstva u pripremi			6.067	0	6.067	269	
02	II. Nekretnine, postrojenja i oprema (009 do 013)			666.250	332.493	333.757	296.639	
020	1. Zemljište			0	0	0	0	
021	2. Građevinski objekti			0	0	0	0	
022 do 024	3. Postrojenja i oprema			664.117	332.493	321.624	296.639	
026	5. Stambene zgrade i stanovi			0	0	0	0	
025, 027	6. Avansi i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi			12.133	0	12.133	0	
03	III. Investicijske nekretnine			0	0	0	0	
04	IV. Biološka sredstva (016 do 019)			0	0	0	0	
040	1. Sume			0	0	0	0	
041	2. Višegodišnji zasadi			0	0	0	0	
042	3. Osnovno stado			0	0	0	0	
045, 047	4. Avansi i biološka sredstva u pripremi			0	0	0	0	
05	V. Ostala (specifična) stalna materijalna sredstva			0	0	0	0	
06	VI. Dugoročni finansijski plasmani (022 do 029)			0	0	0	0	
060	1. Učešća u kapitalu povezanih pravnih lica			0	0	0	0	
061	2. Učešća u kapitalu drugih pravnih lica			0	0	0	0	
062	3. Dugoročni krediti dati povezanim pravnim licima			0	0	0	0	

Kontrolni broj: 107439540835045268

Grupa konta, konto	1	2	POZICIJA	Oznaka za AOP	IZNOS		
					3	4	5
					tekuće godine	prethodne godine	
PASIVA							
30			A) KAPITAL (102-109+110+111+114+115-116+117-122-127)		382.930	313.383	
300			I. Osnovni kapital (103 do 108)		51.250	51.250	
302			1. Dionički kapital	101		0	
303			2. Udjeli članova društva sa ograničenom odgovornošću	102		0	
304			3. Zadržani udjeli	103		0	
305			4. Udjeli	104		0	
309			5. Državni kapital	105		0	
31			6. Ostali osnovni kapital	106		0	
320			II. Uplaćeni neuplaćeni kapital	107		0	
321			III. Emisiona premija	108	51.250	51.250	
322			IV. Rezerve (112+113)	109	0	0	
33			1. Zakonske rezerve	110	0	0	
33			2. Statutarne i druge rezerve	111	0	0	
33			V. Revortizacijske rezerve	112	0	0	
33			VI. Nerealizovani dobiti	113	0	0	
33			VII. Nerealizovani gubici	114	0	0	
34			VIII. Neraspoređena dobit (118 do 121)	115	0	0	
340			1. Neraspoređena dobit ranijih godina	116	331.680	429.722	
341			2. Neraspoređena dobit izvještajne godine	117	262.132	249.085	
342			3. Neraspoređeni višak prihoda ranijih godina	118	69.548	180.637	
343			4. Neraspoređeni višak prihoda izvještajne godine	119	0	0	
35			IX. Gubitak do visine kapitala (123 do 126)	120	0	0	
350			1. Gubitak ranijih godina	121	0	0	
351			2. Gubitak izvještajne godine	122	0	167.589	
352			3. Neopkriveni višak rashoda ranijih godina	123	0	167.589	
353			4. Neopkriveni višak rashoda izvještajne godine	124	0	0	
350			X. Okupljene vlastite dionice i udjeli	125	0	0	
40			B) DUGOROČNA REZERVISANJA (129+130)	126	0	0	
40			1. Dugoročna rezervisanje za troškove i rizike	127	0	0	
40			2. Dugoročna razgrančenja	128	0	30.838	
C) DUGOROČNE OBAVEZE (132 do 138)							
410			1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	129	0	0	
411			2. Obaveze prema povezanim pravnim licima	130	0	30.838	
412			3. Obaveze po dugoročnim vrijednosnim papirima	131	0	0	
413, 414			4. Dugoročni krediti	132	0	0	
415, 416			5. Dugoročne obaveze po finansijskom ležingu	133	0	0	
417			6. Dugor. obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	134	0	0	
419			7. Ostale dugoročne obaveze	135	0	0	
				136	0	0	
				137	0	0	
				138	0	0	

1	2	3	4	5	6
408	D) ODLožENE POREZNE OBAVEZE		139	0	0
	E) KRATKOROČNE OBAVEZE (141+149+155+156+160+161+162+163)		140	105.802	99.926
42	1. Kratkoročne finansijske obaveze (142 do 148)		141	0	0
420	1. Obaveze prema povezanim pravnim licima		142	0	0
421	2. Obaveze po kratkoročnim vrijednosnim papirima		143	0	0
422	3. Kratkoročni krediti uzeti u zemlji		144	0	0
423	4. Kratkoročni krediti uzeti u inostranstvu		145	0	0
424-425	5. Kratkoročni dio dugoročnih obaveza		146	0	0
427	6. Kratk. obaveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		147	0	0
429	7. Ostale kratkoročne finansijske obaveze		148	0	0
43	II. Obaveze iz poslovanja (150 do 154)		149	6.588	6.705
430	1. Pritiljeni avansni depoziti i kaucije		150	333	0
431	2. Dobavljači - povezana pravna lica		151	0	0
432	3. Dobavljači u zemlji		152	6.255	6.705
433	4. Dobavljači u inostranstvu		153	0	0
439	5. Ostale obaveze iz poslovanja		154	0	0
44	III. Obaveze iz specifičnih poslova		155	0	0
45	IV. Obaveze po osnovu plaća, naknada i ostalih primanja zaposlenih (157 do 159)		156	97.939	92.194
450 do 452	1. Obaveze po osnovu plaća i naknada plaća		157	84.952	82.330
453 do 455	2. Obaveze po osnovu naknada plaća koje se refundiraju		158	0	0
456 do 458	3. Obaveze za ostala primanja zaposlenih		159	12.987	9.864
46	V. Druge obaveze		160	1.275	1.027
47	VI. Obaveze za PDV		161	0	0
48 bez 481	VII. Obaveze za ostale poreze i druge datbine		162	0	0
481	VIII. Obaveze za porez na dobit		163	0	0
49 bez 495	F) PASIVNA VREMENSKA RAZGRANICENJA		164	145.356	117.848
495	G) ODLožENE POREZNE OBAVEZE		165	0	0
	POSLOVNA PASIVA (101+128+131+139+140+164+165)		166	634.088	561.935
89	Vanbilansna pasiva		167	0	0
	Ukupno pasiva (166+167)		168	634.088	561.935

Zenica
Mjesto

BEGAGIĆ (BESIMA) HALIDA
Certifikovani računovođa

CR-6280/5
Broj dozvole

NURDEHAN SAHINOVIĆ
Direktor

26.2.2022.
Datum

Kontrolni broj: 107469540835045268

ROSEBNIM POTREBAMA ZDK

Pravno lice

Zenica, Salih Cakana Mulalića br.5

Mjesto i adresa pravno lice

Djelatnosti socijalne zaštite bez smještaja za starije osobe i osobe s invaliditetom

Adresa

ASA Banka d.d. Sarajevo

Nosač banke

1340100000381718

Moj račun

4218864080006

Identifikacioni broj za direktne poreze

Identifikacioni broj za indirektno poreze

88.10

Šifra djelatnosti po KD BiH 2010

Šifra djelatnosti po SKD

103

Šifra opštine

BILANS USPJEHA

(Za pravna lica koja vode knjigovodstvo u skladu sa kontnim okvirom za privredna društva)
za period od 1.1.2021. do 31.12.2021. godine

u KM

Grupa konta, konto 1	POZICIJA 2	Bilješka 3	Oznaka za AOP 4	IZNOS	
				Tekuća godina 5	Prethodna godina 6
	I. DOBIT ILI GUBITAK PERIODA				
	POSLOVNI PRIHODI I RASHODI				
	Poslovni prihodi (202+206+210+211)		201	1.507.021	1.537.606
60	1. Prihodi od prodaje robe (203 do 205)		202	0	0
600	a) Prihodi od prodaje robe povezanim pravnim licima		203	0	0
601	b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu		204	0	0
602	c) Prihodi od prodaje robe na stranom tržištu		205	0	0
61	2. Prihodi od prodaje učinaka (207 do 209)		206	0	0
610	a) Prihodi od prodaje učinaka povezanim pravnim licima		207	0	0
611	b) Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu		208	0	0
612	c) Prihodi od prodaje učinaka na stranom tržištu		209	0	0
62	3. Prihodi od aktiviranja ili polrošnje robe i učinaka		210	0	0
65	4. Ostali poslovni prihodi		211	1.507.021	1.537.606
	Poslovni rashodi (213+214+215+219+220+221+222-223+224)		212	1.432.148	1.340.049
50	1. Nabavna vrijednost prodane robe		213	0	0
51	2. Materijalni troškovi		214	56.112	41.532
52	3. Troškovi plaća i ostalih ličnih primanja (216 do 218)		215	1.169.718	1.121.977
520, 521	a) Troškovi plaća i naknada plaća zaposlenima		216	979.817	980.356
523, 524	b) Troškovi ostalih primanja, naknada i prava zaposlenih		217	172.591	133.133
527, 529	c) Troškovi naknada ostalim fizičkim licima		218	17.310	8.488
53	4. Troškovi proizvodnih usluga		219	13.871	9.815
540 do 542	5. Amortizacija		220	71.907	70.241
543 do 549	6. Troškovi rezervisanja		221	0	0
55	7. Nematerijalni troškovi		222	120.540	96.484
poveć. 11 i 12, ili 595	Povećanje vrijednosti zaliha učinaka		223	0	0
smanj. 11 i 12, ili 596	Smajenje vrijednosti zaliha učinaka		224	0	0
	Dobit od poslovnih aktivnosti (201-212)		225	74.873	197.557
	Gubitak od poslovnih aktivnosti (212-201)		226	0	0
	FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI				
66	Finansijski prihodi (228 do 233)		227	0	6.014
660	1. Finansijski prihodi od povezanih pravnih lica		228	0	0
661	2. Prihodi od kamata		229	0	0
662	3. Pozitivne kursne razlike		230	0	0
663	4. Prihodi od efekata valutne klauzule		231	0	0
664	5. Prihodi od učešća u dobiti zajedničkih ulaganja		232	0	0
669	6. Ostali finansijski prihodi		233	0	6.014

Kontrolni broj: 1139426676746456

str 1 od 4

1	2	3	4	5	6
56	Finansijski rashodi (235 do 239)		234	0	7
560	1. Finansijski rashodi iz odnosa s povezanim pravnim licima		235	0	0
561	2. Rashodi kamata		236	0	7
562	3. Negativne kursne razlike		237	0	0
563	4. Rashodi iz osnova valutne klauzule		238	0	0
569	5. Ostali finansijski rashodi		239	0	0
	Dobit od finansijskih aktivnosti (227-234)		240	0	6.007
	Gubitak od finansijskih aktivnosti (234-227)		241	0	0
	Dobit redovne aktivnosti (225-226+240-241)>0		242	74.873	203.564
	Gubitak redovne aktivnosti (225-226+240-241)<0		243	0	0
	OSTALI PRIHODI I RASHODI				
67 bez 673	Ostali prihodi i dobiti, osim iz osnova stalnih sredstava namijenjenih prodaji i obustavljenog poslovanja (245 do 253)		244	0	2.410
670	1. Dobici od prodaje stalnih sredstava		245	0	0
671	2. Dobici od prodaje investicijskih nekretnina		246	0	0
672	3. Dobici od prodaje bioloških sredstava		247	0	0
674	4. Dobici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		248	0	0
675	5. Dobici od prodaje materijala		249	0	0
676	6. Viškovi		250	0	0
677	7. Naplaćena otpisana potraživanja		251	0	0
678	8. Prihodi po osnovu ugovorene zaštite od rizika		252	0	0
679	9. Opis obaveza, ukinuta rezarvisanja i ostali prihodi		253	0	2.410
57 bez 573	Ostali rashodi i gubici, osim iz osnova stalnih sredstava namijenjenih prodaji i obustavljenog poslovanja (255 do 263)		254	5.325	26.792
570	1. Gubici od prodaje i rashodovanja stalnih sredstava		255	0	4.328
571	2. Gubici od prodaje i rashodovanja investicijskih nekretnina		256	0	0
572	3. Gubici od prodaje i rashodovanja bioloških sredstava		257	0	0
574	4. Gubici od prodaje učešća u kapitalu i vrijednosnih papira		258	0	0
575	5. Gubici od prodaje materijala		259	0	0
576	6. Manjkovi		260	0	0
577	7. Rashodi iz osnova zaštite od rizika		261	0	0
578	8. Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja		262	0	19.000
579	9. Rashodi i gubici na zalihama i ostali rashodi		263	5.325	3.464
	Dobit po osnovu ostalih prihoda i rashoda (244-254)		264	0	0
	Gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda (254-244)		265	5.325	24.382
	PRIHODI I RASHODI OD USKLADIVANJA VRIJEDNOSTI SREDSTAVA (osim stalnih sredstava namijenjenih prodaji i sredstava obustavljenog poslovanja)				
68 bez 688	Prihodi iz osnova usklađivanja vrijednosti (267 do 275)		266	0	0
680	1. Prihodi od usklađivanja vrijednosti nematerijalnih sredstava		267	0	0
681	2. Prihodi od usklađivanja vrijednosti materijalnih stalnih sredstava		268	0	0
682	3. Prihodi od usklađivanja vrijednosti investicijskih nekretnina za koje se obračunava amortizacija		269	0	0
683	4. Prihodi od usklađivanja vrijednosti bioloških sredstava za koja se obračunava amortizacija		270	0	0
684	5. Prihodi od usklađivanja vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		271	0	0
685	6. Prihodi od usklađivanja vrijednosti zaliha		272	0	0
686	7. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana		273	0	0
687	8. Prihodi od usklađivanja vrijednosti kapitala (negativni goodwill)		274	0	0
689	9. Prihodi od usklađivanja vrijednosti ostalih sredstava		275	0	0
58 bez 588	Rashodi iz osnova usklađivanja vrijednosti (277 do 284)		276	0	0
580	1. Umanjenje vrijednosti nematerijalnih sredstava		277	0	0
581	2. Umanjenje vrijednosti materijalnih stalnih sredstava		278	0	0
582	3. Umanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina za koje se obračunava amortizacija		279	0	0
583	4. Umanjenje vrijednosti bioloških sredstava za koja se obračunava amortizacija		280	0	0
584	5. Umanjenje vrijednosti dugoročnih finansijskih plasmana i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		281	0	0
585	6. Umanjenje vrijednosti zaliha		282	0	0
586	7. Umanjenje vrijednosti kratkoročnih finansijskih plasmana		283	0	0
589	8. Umanjenje vrijednosti ostalih sredstava		284	0	0

	2	3	4	5	6
dio 64	Povećanje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava (286 do 288)		285	0	0
640	Povećanje vrijednosti investicijskih nekretnina koje se ne amortizuju		286	0	0
641	Povećanje vrijednosti bioloških sredstava koja se ne amortizuju		287	0	0
642	Povećanje vrijednosti ostalih stalnih sredstava koja se ne amortizuju		288	0	0
dio 64	Smanjenje vrijednosti specifičnih stalnih sredstava (290 do 292)		289	0	0
643	Smanjenje vrijednosti investicijskih nekretnina koje se ne amortizuju		290	0	0
644	Smanjenje vrijednosti bioloških sredstava koja se ne amortizuju		291	0	0
645	Smanjenje vrijednosti ostalih stalnih sredstava koja se ne amortizuju		292	0	0
	Dobit od usklađivanja vrijednosti (266-276+285-289) > 0		293	0	0
	Gubitak od usklađivanja vrijednosti (266-276+285-289) < 0		294	0	0
690, 691	Prihodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda		295	0	1.455
590, 591	Rashodi iz osnova promjene računovodstvenih politika i ispravki neznačajnih grešaka iz ranijih perioda		296	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA				
	Dobit neprekinutog poslovanja prije poreza (242-243+264-265+293-294+295-296)>0		297	69.548	180.637
	Gubitak neprekinutog poslovanja prije poreza (242-243+264-265+293-294+295-296)<0		298	0	0
	POREZ NA DOBIT NEPREKINUTOG POSLOVANJA				
dio 721	Porezni rashodi perioda		299	0	0
dio 722	Odloženi porezni rashodi perioda		300	0	0
dio 722	Odloženi porezni prihodi perioda		301	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK NEPREKINUTOG POSLOVANJA				
	Neto dobit neprekinutog poslovanja (297-298-299-300+301)>0		302	69.548	180.637
	Neto gubitak neprekinutog poslovanja (297-298-299-300+301)<0		303	0	0
	DOBIT ILI GUBITAK OD PREKINUTOG POSLOVANJA				
673 i 688	Prihodi i dobiti iz osnova prodaje i usklađivanja vrijednosti sredstava namijenjenih prodaji i obustavljenog poslovanja		304	0	0
573 i 588	Rashodi i gubici iz osnova prodaje i usklađivanja vrijednosti sredstava namijenjenih prodaji i obustavljenog poslovanja		305	0	0
	Dobit od prekinutog poslovanja (304-305)		306	0	0
	Gubitak od prekinutog poslovanja (305-304)		307	0	0
dio 72	Porez na dobit od prekinutog poslovanja		308	0	0
	Neto dobit od prekinutog poslovanja (306-307-308)>0		309	0	0
	Neto gubitak od prekinutog poslovanja (306-307-308)<0		310	0	0
	NETO DOBIT ILI GUBITAK PERIODA				
	Neto dobit perioda (302-303+309-310)>0		311	69.548	180.637
	Neto gubitak perioda (302-303+309-310)<0		312	0	0
723	Međudividende i druge raspodjele dobiti u toku perioda		313	0	0
	II. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT ILI GUBITAK				
	DOBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (315 do 320)		314	0	0
	1. Dobici od realizacije revalorizacionih rezervi stalnih sredstava		315	0	0
	2. Dobici od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		316	0	0
	3. Dobici iz osnova prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		317	0	0
	4. Aktuarski dobiti po planovima definisanih primanja		318	0	0
	5. Dobici iz osnova efektivnog dijela zaštite novčanog toka		319	0	0
	6. Ostali nerealizovani dobiti i dobiti utvrđeni direktno u kapitalu		320	0	0
	GUBICI UTVRĐENI DIREKTNO U KAPITALU (322 do 326)		321	0	0
	1. Gubici od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		322	0	0
	2. Gubici iz osnova prevođenja finansijskih izvještaja inostranog poslovanja		323	0	0
	3. Aktuarski gubici po planovima definisanih primanja		324	0	0
	4. Gubici iz osnova efektivnog dijela zaštite novčanog toka		325	0	0
	5. Ostali nerealizovani gubici i gubici utvrđeni direktno u kapitalu		326	0	0

1	2	3	4	5	6
Ostala sveobuhvatna dobit prije poreza (314-321)			327	0	0
Ostali sveobuhvatni gubitak prije poreza (321-314)			328	0	0
Obracunati odloženi porez na ostalu sveobuhvatnu dobit			329	0	0
Neto ostala sveobuhvatna dobit (327-328-329) > 0			330	0	0
Neto ostali sveobuhvatni gubitak (327-328-329) < 0			331	0	0
Ukupna neto sveobuhvatna dobit perioda (311-312+330-331) > 0			332	69.548	180.637
Ukupni neto sveobuhvatni gubitak perioda (311-312+330-331) < 0			333	0	0
Neto dobit/gubitak perioda prema vlasništvu (311 ili 312)			334	69.548	180.637
a) vlasnicima matice			335	69.548	180.637
b) vlasnicima manjinskih interesa			336	0	0
Ukupna neto sveobuhvatna dobit/gubitak prema vlasništvu (332 ili 333)			337	69.548	180.637
a) vlasnicima matice			338	69.548	180.637
b) vlasnicima manjinskih interesa			339	0	0
Zarada po dionici:			340	0	0
a) obična			341	0	0
b) razrjedena			342	0	0
Prosječan broj zaposlenih:					
- na bazi sati rada			343	50	50
- na bazi stanja krajem svakog mjeseca			344	50	50

Zenica
Mjesec

26.2.2022.
Datum

BEGAGIĆ (BESIM) HALIDA
 Glavni računovođa
 CR-6200/5
 Broj dozvole
 062/447-751 -1
 Kontakt

NURBEHAN ŠAHINOVIĆ
 Direktor
 M.P.

